

SIBENSKI LIST

GLASILO ŽUPANIJE

GOD. XXXIV.
BROJ 1711IZDAVAČ: INFOR
Šibenik, 12

POUZHAN PARTNER

ŠIBENIK
188, fax: 35 881PREDSJEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE DR.
ZUPAN PASKO BUBALO, GRADONAČELNIK ANIDOJE SU ČINILI
FRANKO ČEKO

PREDSJEDNIK INFORMIRAN O ŠIBENSKOM GOSPODARSKOM STANJU U ŽUPANIJI

Stranica 2.

UGROŽAVA LI IFOR
SVOJIM PRISUSTVOM
TURIZAM U ŽUPANIJI
SIBENSKOJ?

BOLJE IFOR U RUCI, NEGO TURIST NA GRANI!

Stranica 4.

RADOM POČELA PUNIONICA
KVASINE »DALMACIJAVINA«
RJ DRNIŠ

HBOR ČE KREDITIRATI SVE KVALITETNE PROGRAME

Nešto manje od 1,6 milijuna maraka kreditnih sredstava HBOR-a investirano je u obnovu dijela drniškog pogona »Dalmacijavina«, u Tvornicu kvasine. Prije rata iz nje je na tržište odlazilo dva milijuna litara kvasine. I danas mogu toliko proizvesti, no sve ovisi o tržištu

Stranica 3.

KAKO SU ZBRINUTI I »ZBRINUTI«
RADNICI ZATVORENOG TEF-a?

OTKAZ DVADESETORICI RADNIKA

Stranica 6.

TRGANJE IZMEĐU KIŠNIH KAPI

UROD SLABIJI NEGO LANI

Urod grožđa na šibenskom će području biti za dvadesetak posto manji nego lani. Tako procjenjuju u šibenskoj »Vinariji« a razlog su tomu ne samo loše vremenske prilike nego i to što je veći broj vinograda u skradinskom zaleđu ostao neobrađen. Najbolje su, izgleda, prošli vinogradari u Donjem polju, gdje je i snimljena ova slika jer je tu urod grožđa zadovoljavajući po količini i kvaliteti. Krupa, koja je mnoge vinograde uništila, mimošla ih je. Manje su zadovoljni primostenski vinogradari, posebno uzgajivači čuvenog babica, jer je u grožđu malo sladora

n f
(Snimio: V. POLIĆ)

Zagrebačka banka
POMORSKA BANKA Split
dioničko društvo

Filijala Šibenik
22000 ŠIBENIK, Ante Šupuka 10, p.p.25
Telefon: 022/23-085; 24-055; 28-527;
Telefax: 022/23-336

Banka Vašeg povjerenja

ŠPORT ■ NAKON ŠTO JE JADRANSKA
RIVIJERA TENISAČICA PROŠLA POSLEDNJU
OVOJESENSKU POSTAJU - ŠUBICEVAC,
PORUKA JE ORGANIZATORIMA:

DOGODINE JOŠ BROJNIJI

Stranica 13.

AdriaMar - Consulting-Shipping-Marketing

PR.109 Šibenik Tel: 022 26-011
022-25-699 Fax: 022 26-016

GMDSS

Tečajevi

FIRE FIGHTING

Tečajevi

Panama breveti

Dodatna zvanja Sigurnije zaposlenje!!

AdriaMar pouzdan partner u pomorstvu

PREDSEDNIK RH dr. FRANJO TUĐMAN
PRIMIO ŠIBENSKO IZASLANSTVO

ZA SANACIJU STANJA U GOSPODARSTVU NUŽNA POMOĆ VLADE

Predsjednik Republike dr. Franjo Tuđman primio je u srijedu 9. listopada šibenskog župana mr. Paška Bubala, ujedno predsjednika Odbora za podizanje spomenika kralju Petru Krešimiru IV., šibenskog gradonačelnika prof. Antu Šupuka i Franka Čeku, pročelnika Ureda za prosvjetu i kulturu. Informirali smo predsjednika države o rezultatima natječaja za izradu spomenika Petru Krešimiru IV. te planovima za realizaciju izvedbe, jer predsjednik dr. Franjo Tuđman je pokrovitelj te akcije, te počasni predsjednik Odbora za podizanje spomenika, no na Odboru je da odluči koji će se rad izvesti, iako je ocjenjivački sud dao preporuku za izvođenje

rada Marije Ujević.

Predsjednika smo, također, izvjestili i o teškom gospodarskom stanju u Šibeniku, a u prvom redu razgovarali smo o problemima Remontnog brodogradilišta i Tvornici lakih metala. Razgovor je pokazao da smo suglasni kako je za sanaciju stanja u tim šibenskim poduzećima potrebna pomoć Vlade RH i vjerujem da ona neće izostati, kazao nam je kratko mr. Paško Bubalo.

Do raspisivanja novog natječaja za podizanje spomenika P. Krešimiru IV., prema riječima župana i ujedno predsjednika Odbora, neće doći, već je na Odboru da se odluči koji od dva nagrađena rada izvesti.

K.R.

ČEŠKI TURISTIČKI DJELATNICI POSJETILI
ŽUPANIJU ŠIBENSKU

PRIPREMA ZA IDUĆU SEZONU

Predstavnici češke turističke agencije »Vitkovice« posjetili su u četvrtak i petak zajedno s dvadesetak svojih subagenata Šibensku županiju u kojoj ta agencija ima zakupljene turističke kapacitete i za sljedeću turističku sezonu. Domaćin im je bio Boris Lokas, direktor »Rivijerina« hotela »Imperijal« u Vodicama u kojem je ta agencija za sada zakupila 80 postelja. Protekle sezone na području Županije šibenske najviše su gostiju doveli u prmoštenski hotel »Zora-Slava«, a sada namjeravaju u svoju ponudu uključiti i druge hotelske kapacitete. Preko te agencije, na Jadranu je ove godine boravilo 39.000 turista koji su ostvarili 308.000 noćenja što je, prema riječima Zdenka Honeka, direktora »Vitkovice«, dobar rezultat. Turistički agenti koji u Češkoj prodaju aranžmane agencije »Vitkovice« u petak ujutro su razgledali Šibenik nakon čega su nastavili put na Makarsku rivijeru gdje ta agencija također ima ugovorene aranžmane za iduću turističku sezonu.

D.F.

Dioničko društvo za proizvodnju i promet
vina, alkoholnih i bezalkoholnih pića

22000 ŠIBENIK, Velimira Škorpika br. 2,
Žiro-račun 34600-601-1770

Telefoni: (022) 34-011,
33-671, 34-167
34-482, 32-296

telefax: 27345 HR VINAR
telefax 37-888

INFORMATIVNI
CENTAR
ŠIBENIK

OSNIVAČ: Županijska skupština
Županije šibenske

IZDAVAČ: Novinsko-izdavačko
i radijsko-difuzna organizacija
Informativnog centra

Ravnatelj Informativnog centra:
Ivan BURIC

Uređuje redakcijski kolegij: Đuro
BECIR, Stjepan BARANOVIĆ,
Katarina RUDAN, Diana FE-

RIĆ, Marija LONČAR, Suzana
GRUBIĆ, Branimir PERIŠA,
fotoreporter VILSON POLIĆ
Urednica Šibenskog lista:
Katarina RUDAN
Uredništvo: Ulica Božidara
Petranovića 3, Šibenik
TELEFONI: centrala 33-227
Uredništvo Šibenskog lista
30-100
Propagandna služba i telefaks
35-600

PRETPLATA na list: za tri mjeseca
39, za šest 78, za godinu dana
156 kuna. Za inozemstvo
dvostruko.

Žiro-račun: 34600-603-976 kod
ZAP Šibenik

Slike i rukopise ne vraćamo.

Rješenjem Ministarstva kulture
i prosvjete Republike Hrvatske
broj 532-03-1/92-01

»Šibenski list« oslobođen je
osnovnog poreza na promet
OGLASI: 1 cm/1 stupac 2 DEM
u protuvrijednosti kune na dan
fakturiranja. Mali oglasi, obavijesti
građana i posebne usluge
regulirani su posebnim
cjenikom

TISAK: »Slobodna Dalmacija«
— Novine« d.d. Split, Hrvatske
mornarice 4

SA SJEDNICE GRADSKOG POGLAVARSTVA

PRAVIČNIJA KOMUNALNA NAKNADA

Iako će, nakon što Naredba o visini
komunalne naknade stupi na snagu,
gradski budžet biti tanji za oko 20 posto,
procjene su da će naplata biti
kvalitetnija

Prema odluci Gradskog poglavarstva donesenoj na sjednici u srijedu, od 1. ožujka naredne godine na snagu će stupiti Naredba o visini komunalne naknade, u kojoj se preraspodjeljuje dosadašnja davanja obveznika za tu stavku gradskog proračuna.

Kako je predviđeno, komunalna naknada, čiji su teret još u bivšem sustavu nosila isključivo velika šibenska poduzeća, tim se subjektima umanjuje, a kao jedini kriterij visine iznosa toga funkcionalnog prihoda gradske uprave, vrednuje se veličina objekta. Kako je naglasio Roko Crvelin, iz Fonda za stambeno-komunalnu djelatnost, s prihvaćenim se modelom teret komunalne naknade može za bivša velika poduzeća smanjiti i do 30 posto. Nastala razlika nadoknadi će se, kazano je, povećanjem komunalne naknade svim korisnicima koji raspolažu s manjim poslovnim površi-

nama, a uvele bi se i razlike među zonama.

Kao i dosad, nižu komunalnu naknadu plaćat će ustanove zdravstva, socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja, te sportski i objekti tehničke kulture, a prvi put izvodi se i komunalna naknada za građevinsko zemljište. To će istina, procjenjuje se, ipak smanjiti gradski budžet za 20 posto, ali se predviđa bolja naplata negoli dosad. Kako je naglasio gradonačelnik Vješeslav Baranović, pri tome bi veliku prepreku mogli predstavljati nagonilani dugovi u posljednjim godinama, iako je komunalna naknada u Šibeniku, zbog rata i teških gospodarskih prilika, bila manja negoli u drugim hrvatskim gradovima. Stoga se još jednom založio da se na Gradskom vijeću donese odluka o oprostima duga za komunalnu naknadu nekim kategorijama stanovnika, posebno umirovljenicima, iako je grad-

ski parlament do danas ostao pri čvrstoj odluci da se ti dugovi ne opraštaju.

U nastavku sjednice Gradskog poglavarstva odlučeno je da gradska uprava ostane pri tužbi, kojom se od Trgovačkog suda u Splitu traži poništenje pretvorbe poduzeća »Tržnice« — Šibenik. Kako je naglašeno, to je i posljednja mogućnost da Grad ospori spomenutu pretvorbu na raspravi zakazanoj 11. listopada. »Tržnice« su, podsjetimo se, krenule u pretvorbu prema odredbama tadašnjeg zakona, ali bez odluke Gradskog vijeća. To je tijelo moglo »Tržnice« imenovati i javnim podu-

zećem, ali je sjednica bila prekinuta zbog opće opasnosti, pa se o »Tržnicama« nije moglo raspravljati. Naredna sjednica već je bila izvan zakonskog roka — pa su, prema svemu sudeći, svi argumenti na strani »Tržnica«, koje su u međuvremenu postale dioničkim društvom. Jedino je pitanje, kako se čulo, hoće li sud uvažiti opću opasnost kao dostatno valjan razlog za nedonošenje odluke Gradskog vijeća. Na kraju sjednice Poglavarstvo je podržalo prijedlog Upravnog vijeća Županijskog muzeja, kojim se za ravnatelja te ustanove koju financira Grad, predlaže Gojko Lambaša. B.P.

GENERAL BOJNIK IVAN TOLJ U ŠIBENIKU

DODIJELJENA PRIZNANJA TEŠKIM INVALIDIMA DOMOVINSKOG RATA

Dvadeset i sedmoricu teških invalida Domovinskog rata, uglavnom pripadnika šibenskih postrojbi ili stalno nastanjenih na području Šibenske županije, predsjednik Re-

publike Hrvatske dr. Franjo Tuđman odlikovao je Redom hrvatskog križa. Odlikovanja im je proteklog tjedna kao osobni izaslanik predsjednika uručio general bojnik Ivan Tolj,

načelnik Političke uprave Ministarstva obrane. Naglašavajući svoje zadovoljstvo što se nalazi u Šibeniku, »najhrvatskijem gradu na našoj obali«, general bojnik Ivan Tolj je istakao kako invalidi spadaju među one koji su učinili najveće za Hrvatsku. Sjajne i vojnički savršene akcije Bljesak, Oluja i Ljeto 96. ostat će po riječima general bojnika Ivana Tolja zabilježene u svjetskim vojnim doktrinama.

— Vi, vaše obitelji, vaši pali suvitezovi jesu savjest ovog društva i ove države koja će za vas učiniti sve što treba — kazao je general bojnik Ivan Tolj obraćajući se invalidima.

— I do sada je država činila sve što se moglo, a ako je bilo propusta trebalo shvatiti da smo živjeli u jedno strahovito presudno, bitno i komplicirano vrijeme u kojem je za šest godina učinjeno ono što se čekalo stoljećima, pa sve nije ni moglo biti najidealnije.

General bojnik Ivan Tolj iskazao je svoje uvjerenje kako će sada u vremenu mira Hrvatska zaživjeti svojim punim životom u kojem će i invalidima moći uzdariti za učinjeno i reći hvala. Na dodijeljenim priznanjima u ime odlikovanih zahvalio je Edi Matačić.

J. PETRINA

BEZ PREDSTAVNIKA ŽUPANIJE (2)

U »Šibenskom listu« broj 1710 od 5. listopada 1996. godine u članku pod naslovom »OTOK MIRA, VJERE I LJUBAVI«, na stranici tri, u okviru »BEZ PREDSTAVNIKA ŽUPANIJE« među ostalim stoji »Izostali su predstavnici Županije šibenske i Grada Šibenika«. Istina je da na svečanosti na Visovcu, u povodu obilježavanja 550 godina franjevačke nazočnosti na otočiću, osobno nisam bio prisutan, kao ni moji suradnici podžupan

Ivo Baica i pročelnik Ureda za kulturu Franko Čeko. Razlog našeg izostanka je što nismo primili poziv za tu svečanost. Bilo kakvo pozivanje našeg izostanka, što se u nekim novinama može pročitati, s gradnjom objekta na Visovcu nema nikakve veze.

Ivo Baica i pročelnik Ureda za kulturu Franko Čeko. Razlog našeg izostanka je što nismo primili poziv za tu svečanost. Bilo kakvo pozivanje našeg izostanka, što se u nekim novinama može pročitati, s gradnjom objekta na Visovcu nema nikakve veze.

Ivo Baica i pročelnik Ureda za kulturu Franko Čeko. Razlog našeg izostanka je što nismo primili poziv za tu svečanost. Bilo kakvo pozivanje našeg izostanka, što se u nekim novinama može pročitati, s gradnjom objekta na Visovcu nema nikakve veze.

ANTON KOVAČEV, PREDSEDNIK UPRAVE HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK,
SASTAO SE S PREDSEDNICIMA UPRAVA HOTELSKIH KUĆA ŽUPANIJE ŠIBENSKE

OLAKŠICE KOD VRAĆANJA KREDITA

Anton Kovačev, predsjednik Uprave Hrvatske banke za obnovu i razvitak, utješio je djelomično na sastanku u Šibeniku koji je održan ovog tjedna hotelijere Šibenske županije, zabrinute zbog vraćanja kratkoročnih kredita što su ih od HBOR-a dobili za pripremu protekle turističke sezone a prvi obrok im je na naplatu već prispio. Prvi obrok tog kredita moći će preskočiti sve hotelske kuće koje su pretrpjele izravne ratne štete a vjerojatno i one koje su udomljavale i još udomljuju prognanike i izbjeglice, kazao je Anton Kovačev pa je zatražio od hotelijera da mu dostave podatke kako bi im se te olakšice, ako na njih imaju pravo, mogle odobriti. HBOR je uz to već osigurao novac za pokrivanje druge rate kredita koja bi hotelijerima trebala prispjeti u proljeće iduće godine, jer su svjesni da u tom razdoblju neće imati novca. U toku su i pregovori s inopartnerom koji je osigurao novac za te kratkoročne kredite hrvatskom turizmu o njihovom reprogramiranju tako da

postoji mogućnost da se vraćanje kredita prolongira. Istodobno, Kovačev je šibenskim hotelijerima i puno toga zamjerio. Prvo to što zahtjeve za prolongiranjem otplate tih kredita nisu poslali HBOR-u ranije kako bi mogli prije otpočeti pregovori s inopartnerom o reprogramiranju tih kredita. Prigovorio im je i što su o tom problemu s njim polemizirali preko medija umjesto da s njim izravno kontaktiraju. Hotelijeri nisu na takve primjedbe ništa odgovorili iako je činjenica da su neki od njih HBOR-u poslali zamolbu za prolongiranjem otplate kredita i da su odmah dobili kategoričan odgovor da je to nemoguće zbog njihovih obveza prema inozemstvu gdje su krediti osigurani. Predsjednici uprava šibenskih hotelskih poduzeća istaknuli su kako je osnovni problem to što su za dugoročne investicije, odnosno za obnovu hotela, morali uzimati kratkoročna sredstva što ne bi moglo podnijeti, kazao je Željko Deković, predsjednik Uprave "Solariša", niti zdravo turističko gospodarstvo. Ti su krediti, kazao

je Kovačev, bili isključivo namijenjeni uljepšavanju hotela, a ne njihovu temeljitu uređenju. Kao da je pri tomu zaboravio kako su hotelijerima Šibenske županije bili na raspolaganju ti krediti a niti jedan hotel se nije mogao samo uljepšati nego temeljito obnoviti nakon što su u njemu boravili prognanici ili Hrvatska vojska. Pomalo je čudan Kovačev prigovor kako su hotelijeri trebali procijeniti koliki će turistički promet imati, pa onda zagristi u kreditni kolač kao da je moguće jedan hotel i restoran u njemu samo djelomično obnoviti jer će, primjerice, biti popunjena samo polovina njegovih kapaciteta. Da hotelijeri u Šibenskoj županiji nisu posegnuli za tim kreditnim sredstvima, iako su otpočetak znali da su krajnje nepovoljna, mogli su zaboraviti na proteklu a čini se i predstojeću turističku sezonu.

Problema će za hotelska poduzeća u Šibenskoj županiji, koja vapiju za kvalitetnim kreditnim sredstvima za uređenje svojih objekata, biti i nadalje jer su dugoročna kreditna sredstva koja će uskoro biti na raspolaganju turizmu, a osigurava ih Europska banka za obnovu i razvitak, namijenjena samo

privatiziranim hotelskim poduzećima a takvih u Šibenskoj županiji još nema. Poduzeća u kojima većinski paket dionica imaju mali dioničari i Jadranska

banka mogla bi doći u obzir, ali ne u prvom krugu, kazao je Kovačev. Najavio je međutim i kako se pregovara s komercijalnim inozemnim bankama za osi-

guranje kredita za turističko gospodarstvo za koja neće biti takvih ograničenja.

Diana FERIĆ
(Snimio: V. POLIĆ)

Anton Kovačev, predsjednik Uprave HBOR-a, pritisnuvši crveno dugme na komandnoj ploči stavio je u pogon punionicu kvasine u drniškom pogonu »Dalmacijavina«

uštanje u rad punionice kvasine u drniškom »Dalmacijavinu«, značilo je ujedno i obilježavanje četrdeset godina rada »Vinarije«, te uspješan svršetak berbe grožđa u vinogradima Petrova polja. Vinarija Drniš je sagrađena davne 1956. godine s ciljem da se unaprijedi prerada grožđa i poboljša kvaliteta vina. U proteklih četrdeset godina drniška »Vinarija« je imala nekoliko vlasnika. Od »Vinarije Zadrugnog saveza«, preko PIK-a »Petrovo polje«, 1968. godine integrirana je u gigant »Dalmacijavino« Split u čijem sastavu se i danas nalazi. »Dalmacijavino« je tada pod svoje okrilje dobilo zastarjelu opremu i 13 radnika. Početkom sedamdesetih godina krenulo se u modernizaciju opreme za preradu grožđa. Podignuta su dva spremnika kapaciteta 110 vagona, a sagrađena je i nova destilerija kapaciteta četiri vagona vina za 24 sata, čime je proširen

proizvodni asortiman »Vinarije« na vrlo traženi vinski destilat kao osnovnu sirovinu za jaka alkoholna pića »Dalmacijavina«. Drniški vinogradari su od početka svojeg bivstvovanja bili suočeni s problemom sirovine. Stoga su podigli (1975. godine) 200 hektara vlastitih vinograda u Petrovu polju. Dakako, otkupljuje se i grožđe od privatnih vinogradara, ali zahvaljujući vlastitim vinogradima u Petrovu polju, »Vinarija« RJ Drniš je nadaleko poznata po »Drniškom merlotu«, zaštićenom vinu kao što je i vino »Hrvaština«, a u postupku je priprema za zaštitu još jednog vina iz te kuće, »Racitlija«.

U cilju proširenja proizvodnje, 1980. godine je počela, a 1985. godine puštena u rad suvremena tvornica za proizvodnju vinskog i alkoholnog octa, kapaciteta dva milijuna litara godišnje. Tako smo, pored debita i merlota postali poznati i priznati i po DRNIŠKOJ KVA-

RADOM POČELA PUNIONICA KVASINE »DALMACIJAVINA« RJ DRNIŠ

HBOR će kreditirati sve kvalitetne programe

Pritiskom na dugme, Anton Kovačev je simbolično stavio u pogon punionicu kvasine drniškog »Dalmacijavina«. Izražavajući svoje zadovoljstvo utemeljeno na iskustvima »Dalmacijavina«, te onim što je vidio u Unešiću gdje je HBOR financirao nekoliko programa, najavio je da će i dalje to činiti ukoliko programi imaju tržišno opravdanje

SINI. Uz proširenje djelatnosti, rastao je i broj zaposlenih. Pred sam rat imali smo oko stotinu stalno zaposlenih, kazao je među ostalim S. Duvančić, direktor drniške radne jedinice »Dalmacijavina«, prilikom svečanog puštanja kvasinerije u pogon.

Prihvatila ih matična kuća

Iako su se morali uključiti u kolonu drniških prognanika, 17. rujna 1991. godine, imali su sreće utoliko što ih je matična kuća u Splitu, prema kojemu je većina nakon progona krenula, prihvatila. Osigurala im je posao u svojim pogonima i tako značajno ublažila njihove prognaničke nedaće.

— Svi vojno sposobni dje-

latnici postali su pripadnicima Hrvatske vojske i tamo ostali sve do »Oluje«, 5. kolovoza kada je oslobođen Drniš i naši objekti. Odmah potom, 7. kolovoza 1995. godine ušli smo u naše objekte i uspostavili suradnju s vojnim i civilnim hrvatskim vlastima, zaštitili zatečenu imovinu i prišli popisu i utvrđivanju ratne štete. Ratna šteta iznosi 9,2 milijuna maraka. Uz pomoć matične kuće prišli smo izradi elaborata za obnovu, na temelju kojega nam je HBOR odobrio 1.589.000 maraka za obnovu, odnosno za nabavu uništene i oštećene opreme u »Vinariji«.

»Vinogradima« i »Tvornici kvasine«. Možemo reći da je kredit, iako nedostatan, u cijelosti iskorišten za predviđene svrhe i zahvaljujući tomu danas rade sve proizvodnje, kazao je Duvančić.

Danas je u drniškom »Dalmacijavinu« 57 stalno zaposlenih, što je ogroman doprinos, kako je u obraćanju nazočnima na svečanosti otvaranja kvasinerije kazao i drniški gradonačelnik Ante Matić, jer je svako radno mjesto za Drniš i povratak Drnišana bitno.

»Dalmacijavino« je prvi gospodarski subjekt koji je počeo s radom nakon »Oluje« i stoga, ne bez razloga, vodstvo drniške radne jedinice »Dalmacijavina« misli o osuvremenjivanju tehnologije prerade grožđa, tzv. dirigiranoj fermentaciji, te o finalizaciji što podrazumijeva punjenje u boce. Jednako tako raz-

mišljaju, i na to se spremaju, o proširenju asortimana proizvoda u tvornici kvasine. Osim kvasine i alkoholnog octa kane ići na proizvodnju, kiseljenje kapulice i ostalih povrtnarskih proizvoda čiji je konzervans kvasina ili alkoholni ocat. Za te programe, kazao je Duvančić, očekuju financijsku potporu HBOR-a i ostalih financijskih institucija u Hrvatskoj.

Svečanosti puštanja u pogon drniške punionice kvasine uz Antona Kovačeva, predsjednika Upravnog odbora HBOR-a, bili su nazočni i Marin Mileta, predsjednik Upravnog odbora »Dalmacijavina« Split, saborski zastupnici Josip Odak i Ante Dželalija, šibenski župan mr. Paško Bubalo, Petar Škender, predsjednik HGK županijske gospodarske komore Šibenik, drniški gradonačelnik Ante Matić, te drugi. Drniški dekan i župnik fra Ante Čavka blagoslovio je i poželio uspješan rad u novootvorenom pogonu, završavajući mir i uspješan rad koji bi trebao značiti i brži povratak Drnišana na njihova ognjišta.

K. RUDAN
(Snimio: V. POLIĆ)

Svečanosti u »Dalmacijavinu« Drniš bili su nazočni brojni gosti i uzvanici

ANTON KOVAČEV, PREDSEDNIK UPRAVE HBOR-a:

PODUPIREMO MALO PODUZETNIŠTVO

Hrvatska banka za obnovu i razvitak daje prednost područjima kao što je drniško, dakle područjima koja su oslobođena u prošlogodišnjoj akciji »Oluja« i »Bljesak«. I do danas smo dosta kreditnih sredstava investirali u obnovu drniškog gospodarstva, a to ćemo i nadalje činiti jer smo od strane drniških gospodarstvenika dobili kvalitetne programe. Dakle, koliko bude kvalitetnih programa i ubuduće, mi ćemo ih poticati. Mi ne potičemo samo ratom porušene pogone, već imamo i posebne programe vezane uz razvoj malog poduzetništva, te obnovu poljoprivrednih domaćinstava. U tom cilju odobrili smo niz kredita za obnovu poljoprivredne mehanizacije, a potom i za obnovu stočnog fonda. Smatramo da je to temelj za razvoj gospodarstva na ovim područjima.

Zadovoljstvo mi je reći ono što sam vidio na područjima Općine Unešić. Tamošnje Poglavarstvo je donijelo odluku o tomu da su zapušteni, pa kazao bih i zaboravljeni objekti nekadašnjih područnih škola koji su u vlasništvu općine, iznajme uz vrlo simboličnu naknadu poduzetnicima koji su spremni ulagati na tom području. Jedini uvjet takvom ulaganju je da se uposlom domaći stanovništvo. Obišli smo nekoliko mjesta u Unešiću, gdje se rađaju pogoni i ostvaruju projekti u oblasti drvne industrije, pivarstvu, te elektronici i oni već danas pokazuju pozitivne rezultate. Naravno da će HBOR financijski podržati i pomoći razvoj malog poduzetništva poput ovih u Unešiću, ne samo poduzetnike s tog područja već i one koji iz bilo kojeg kraja Hrvatske žele ulagati u te krajeve.

UGROŽAVA LI IFOR TURIZAM SVOJIM PRISUSTVOM U ŽUPANIJI ŠIBENSKOJ?

BOLJE IFOR U RUCI, NEGO TURIST NA GRANI

Turističko vijeće Turističke zajednice Šibenske županije triput je u posljednjih mjesec dana raspravljalo o tomu ugrožava li prisutnost logističkih snaga IFOR-a u Šibenskoj županiji turizam, i treba li preporučiti poduzećima koja su im iznajmila svoje prostore, prvenstveno onima turističkim da ne produžavaju ugovore o najmu koji ističu krajem ove godine. To što se o toj temi toliko puta raspravljalo svjedoči da je riječ o, za turizam, važnom pitanju no ishod te rasprave kao da to opovrgava. Većinom je glasova na kraju, na prijedlog šibenskog podžupana i predsjedavajućeg Turističke zajednice Županije, prihvaćeno salomonsko rješenje - kako se o tomu ne

turističkih objekata u vojne baze, postavilo se još prije tri godine kada je HPT »Primošten« iznajmio svoj autokamp »Punta maslin« kanadskom bataljunu mirovnih snaga koji ga je odmah opasao bodljikavim žicama i mitraljeskim gnijezdima. Takva prizor uz samu Jadransku turističku cestu mnogima je smetao, uz ostalo i ministru turizma Niki Buliću koji je još tada tvrdio kako je to u turističkom smislu neprihvatljivo, a u to vrijeme turista nije niti bilo niti im se tko nadao. No, sada je situacija posve drukčija i od turizma se puno očekuje, a teško je vjerovati da turisti rado dolaze na područja na kojima su autokampovi pretvoreni u vojne baze. Turistički najfrekventnijim ces-

ljavanje. Jednako tako razumljiva je i reakcija predstavnika »Primoštena«, dugogodišnjeg turističkog djelatnika Maksima Jurina, koji se žestoko okomio na Lokasov prijedlog da se turističkim kućama preporuča da ne produžavaju ugovore o najmu s IFOR-om, budući da to poduzeće od IFOR-a, što je jasno i kazao, godišnje dobije 2 milijuna DEM koje nema šanse zaraditi u turizmu. »To je siguran prihod, a na turiste ćemo još pričekati«, Jurinova je teza koja je s poslovnog gledišta posve racionalna i opravdana. Normalno je što se on bori za interes svog poduzeća no upitno je kako jedan dugogodišnji turistički djelatnik može kategorički tvrditi da boravak IFOR-a na

nećemo dugo vratiti u značajnijem broju.«

Za IFOR-ove marke nema zamjene

Šibenski podžupan i predsjedavajući Županijske turističke zajednice Ivo Baica također na problem gleda isključivo s financijske strane, i ističe kako IFOR u Šibenskoj županiji samo za najam plaća mjesečno milijun DEM koje je u turizmu nemoguće zaraditi. Znači li to da bi bilo najbolje da i ostale hotelske kuće ponude svoje objekte u najam IFOR-u i tako sretni i zadovoljni bez imalo truda dočekaju odgođeni povratak turista. Možda je ipak bit problema najbolje istaknuo Drago Pirija, direktor jezerskog »Skoljića« koji kaže: »Uvažavam poslovnu logiku poduzeća koja su svoje objekte iznajmila IFOR-u, ali dugoročno gledano interes ove županije je da što prije počne preseljenje IFOR-a i da se što bolje pripreмимо za turizam. Ako IFOR i predstojeće turističke sezone ostane u autokampovima »Solaris« i »Primošten« pitanje je hoće li ta poduzeća više uopće moći uskočiti u turistički vlak do kraja ovog stoljeća.« On, Barka Erak, pročelnica Ureda za turizam, i Boris Lokas, jedini su od članova Turističkog vijeća glasali protiv toga da se ne izjašnjava o daljnjem boravku IFOR-a na području Šibenske županije ostavši kao pokisli nakon ishoda glasanja tako da se Boris Lokas naglas upitao jesmo li mi zaista turistička županija, dok se Barka Erak usprotivila tomu što se od Turističkog vijeća traži da se o jednom za turizam važnom pitanju ne izjašnjava. Zanimljivo je da se o istom problemu Turističko vijeće grada Šibenika očitovao nedavno bez razmišljanja zaključivši da će uputiti preporuku turističkim kućama da ne produžavaju ugovor o najmu svojih objekata IFOR-u jer to ugrožava nastojanja da turizam što prije oživi.

Idealisti ili realisti?

Je li riječ o sukobu pesimističkog i optimističkog gledanja na mogućnosti skorajšnjeg oživljavanja turizma, odnosno idealista u koje bi spadali oni kojima IFOR smeta jer vjeruju da će se turisti brzo vratiti i realista koji prihvaćaju ono što se financijski bolje isplati, a to su uglavnom oni koji od IFOR-a imaju koristi. Činjenica je da će IFOR iz Šibenske županije otići kao što je i došao uglavnom samostalno i da stavovi turističkih djelatnika neće na to imati puno utjecaja. I poduzeća imaju pravo samostalno odlučiti žele li s njima dalje surađivati ili ne, ali to ne znači da se predstavnici jednog od najviših turističkih tijela ne mogu o tomu očitovati, gledajući interes županije kao cjeline, težeći da se u njoj stvore što bolji uvjeti za povratak turizma i pripremajući se kao da će se to dogoditi upravo sutra. Problem je međutim što se najteže upravo uzdignuti do tog općeg interesa.

Već sama činjenica da su dva velika autokampa, koji spadaju u najatraktivnije u županiji, pretvorena u vojne baze u situaciji kada se govori o potrebi agresivnog nastupa na turističkom tržištu, županiji koja jedinu svoju pravu budućnost vidi u turizmu ne služi baš na diku.

Diana FERİĆ

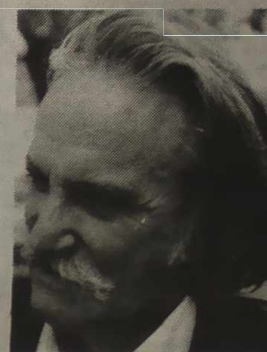
ŠTO KAŽU GRAĐANI Bilo bi dobro da otiđu

O tome koliko je opravdan boravak IFORA na području Republike Hrvatske pa tako i naše županije kazuju naši sugrađani:

Igor Katalinić (64),
umirovljenik:

Hrvatskoj državi nitko nije potreban jer ova vlada, narod i Hrvatska vojska imaju toliko snage da svoje goruće probleme rješavaju bez bilo čije pomoći. Nisu nam bili potrebni ni promatrači europske zajednice, UNPROFOR, pa nam ne treba ni IFOR. Mislim da sam time sve rekao.

Pavao Roca (60), slikar: Čovjek sam koji voli sve ljude dobre volje. Svakog stranca vrlo rado primam, ali bez uniforme jer mi jednostavno nije draga. Zapravo smeta mi, istinski me iritira, a posebice strana pa makar bila i prijateljska kao što je to slučaj sa njemačkim IFOROM. Naravno, trebali bi otići i to što prije jer čini mi se da su malo previše »švrjajali« na našim prostorima. Zar nije ugodnije vidjeti lijepo naslikanu sliku, negoli uniformiranog čovjeka?!

Šime Mikulandra (40), samostalni ugostitelj: Odmah, odmah moraju ići ča tamo odakle su došli. Ne znam ja točno komu oni koriste, ali znam da nama običnim građanima smeta. Osobno me oni podsećaju na ratnu situaciju, a ne znam tko voli vidjeti uniformu na ulici i tko se voli prisjećati ratnih strahota koje smo proživjeli. IFOR-ROVCI su zauzeli najatraktivnije pozicije, smješteni su na vrlo vidnim mjestima, sve u svemu najpametnije rješenje za nas i za njih je da što prije odu tamo odakle su došli, pa makar se to radilo i o prijateljskoj Njemačkoj. Hrvatskoj je svaki gost goro došao, ali samo kao turist koji će pričati o prirodnim ljepotama ove zemlje i njenim dobrim ljudima. Tada ćemo postati turistička velesila.

Ana Petrović (25), turistička djelatnica: Pa ne znam točno, ali smatram da IFOR koliko šteti toliko i pomaže s obzirom na današnju katastrofalnu financijsku situaciju ne samo u županiji, nego i u cijeloj državi. Turistička sam djelatnica pa sam i sama malo više zainteresirana za sve ono što je direktno ili indirektno vezano za turizam. Čula sam da je Turističko vijeće županijske turističke zajednice odbilo produžiti ugovor hotelskih kuća s IFOROM, ali zašto su to odlučili napraviti baš sada to zaista ne znam. U svakom slučaju nije lijepo vidjeti da u jednoj maloj mediteranskoj zemlji s prekrasnim, a uvidila bih se reći i s najljepšim arhipelagom u Europi, šetaju uniformirane osobe.

S. BOJČIĆ
(Snimio: V. POLIĆ)

(Snimio: V. POLIĆ)

treba izjašnjavati tako da je sve prije toga bilo uzaludno trošenje vremena, ali ostaje činjenica da je to pitanje duboko podijelilo turističke djelatnike, a rasprava o njemu pokazala i razinu prisutne turističke svijesti. U manjini su ostali članovi Turističkog vijeća koji su smatrali da Turističko vijeće mora voditi računa o interesu turizma u cjelini, a ne o poslovnom interesu pojedinih poduzeća i da se treba založiti za potrebu izmještanja IFOR-a iz Šibenske županije.

Bodljikava žica u autokampovima

Pitanje oportuniteti boravka vojnih snaga na jednom turističkom području i pretvaranja

tama prolaze kolone vojnih automobila i oklopnih transportera, a iznad glava u niskom letu bruje vojni helikopteri. Boravak IFOR-ovih logističkih snaga na šibenskom području stvara neminovno upravo takvo neprivačno okruženje. Snage IFOR-a smještene su u autokampovima poduzeća »Solaris« i »Primošten«, te na prostoru »Luke« i »Šipada«. Zbog toga ne čudi pokušaj Borisa Lokasa, predstavnika Šibenske županije u

Hrvatskoj turističkoj zajednici, da to stavi na dnevni red sjednice Turističkog vijeća koje bi upravo trebalo brinuti o prosperitetu turizma i stvaranju što boljih uvjeta za njegovo oživ-

području koje želi biti turističko nema nikakva negativnog utjecaja i da su oružani vojnici na oklopnim transporterima koji svakodnevno krstare Jadranskom magistralom, i mitraljeska gnijezda na atraktivnim prostorima uz more, okruženje koje se može tolerirati. Maksim Jurin međutim tvrdi da ćemo još pričekati na povratak pravog turizma pa je onda bolje imati IFOR koji je u ruci nego čekati turiste koji su ipak još »na granici«.

Njega podržava i Jerko Latin, također dugogodišnji turistički djelatnik, koji kaže »ako je to značajan prihod za »Solaris« i »Primošten« onda sam ja za to da IFOR ostane jer turiste još

SJEDNICA TURISTIČKOG VIJEĆA TURISTIČKE ZAJEDNICE ŠIBENSKE ŽUPANIJE

Premjestiti prognanike do kraja godine

Članovi Turističkog vijeća TZ Šibenske županije sastali su se ovog tjedna kako bi konačno formulirali i prihvatili zaključke, koji su bili naznačeni na nedavnoj sjednici Turističkog vijeća i predstavnika turističkog gospodarstva koja je održana u Šibeniku. Tako je odlučeno da se traži premještanje prognanika iz hotela »Ivan«, »Olimpija«, »Imperijal«, »Marine lučice« i »Skradinskog buka«, najkasnije do kraja ove godine kako bi se ti objekti mogli pripremiti za turističku sezonu. Prihvaćena je i ocjena da je protekla sezona premašila očekivanja turističkih djelatnika po broju gostiju, ali su njeni financijski učinci slabi zbog nepovoljne strukture gostiju. Ivo Baica, šibenski podžupan i predsjedavajući TZ Šibenske županije, primijetio je da nije u redu sve svaljivati na strukturu gostiju i da treba povesti računa i o vlastitim

propustima a to su u prvom redu visoke cijene u izvanpansionskoj potrošnji. Turističko vijeće, zaključeno je, zatražit će od Hrvatske banke za obnovu i razvitak da osigura kvalitetna kreditna sredstva za uređenje privatnih soba i apartmana u kojima je 20.000 smještajnih jedinica. Oni moraju biti uređeni prema zahtjevima novog Pravilnika o kategorizaciji turističkih objekata a njihovi vlasnici nemaju za to novca. Članovi Turističkog vijeća izjasnili su se i da bi na području Šibenske županije i dalje turističkom sezonom trebalo smatrati srpanj i kolovoz, svibanj i lipanj predsezonom, a rujna potsezonom kao što je to u većini primorskih županija. Odlučeno je i da se tiska dodatnih 20.000 primjeraka županijskog turističkog prospekta, a tražit će se da to financira Hrvatska turistička zajednica.

D.F.

IZVRŠNI ODBOR GRANSKE UDRUGE SINDIKATA METALACA ZAJEDNO U ŠIBENIKU

NAJAVA VRUĆE SINDIKALNE JESENI

Zbog katastrofalnog stanja u metalnoj industriji i sve većeg nezadovoljstva radnika Izvršni odbor Granske udruge sindikata metalaca uveo je stanje stalnog zasjedanja na sjednici koja je u ponedjeljak 7. listopada održana u Šibeniku. Bili su nazočni i Luka Ivanišević, predsjednik GUS-a metalaca, i Vinko Živković, predsjednik Skupštine te udruge sindikata.

Na konferenciji za novinare koja je poslije sjednice održana upozoreno je još jednom na neodrživo stanje u dalmatinskom gospodarstvu uopće a posebno u gospodarstvu Splitsko-dalmatinske i Šibenske županije u kojoj je, kako je rečeno, stanje kulminiralo najnovijim zbivanjima u Remontnom brodogradilištu i navajama masovnih otkaza radni-

ka. Izvršni odbor GUS-a metalaca tvrdi kako neće dopustiti da se orijentacija hrvatskog gospodarstva na turizam i uslužne djelatnosti i odricanje od teške metalurgije, što dovodi do gašenja tvornica i otkaza, prelama isključivo preko leđa metalaca, njihovih članova. Zbog toga će tražiti od hrvatske Vlade da zaposleni u metalnoj industriji koja se ili gasi ili restrukturira zbog »viših interesa« dobiju besplatno dionice onih poduzeća koja na taj način profitiraju a to su u prvom redu HEP i hotelske kuće. Zahtijevaju da Vlada primijeni odredbe koje važe na područjima od posebnog državnog interesa i u onim županijama čije gospodarstvo zbog izravnih ili neizravnih ratnih šteta trpi, a traže i izravne razgovore s nadležnim ministarstvima i institucijama

kako bi se ublažila potencijalna socijalna bomba. Ako se njihovi zahtjevi ne ispune najavljuju oštre prosvjede i štrajkove što znači vrući nastavak jeseni. Članovi Izvršnog odbora ističu kako se sindikalna borba svodi sada isključivo na borbu za osnovno ustavno pravo a to je pravo na rad. Oni znaju da sva radna mjesta u sadašnjoj metalnoj industriji ne mogu ostati ali traže da se ona ne ukidaju bez zamjenskih programa. Prema njihovim riječima, članovi sindikata zbog teškog stanja u gospodarstvu okreću se i od sindikalnog rukovodstva, smatraju i njih krivcima što se ništa ne poduzima. Ima i slučajeva, kazali su da poslovođstvo, i to uglavnom u privatnim poduzećima, namjerno izaziva nelegalno organizirane štrajkove kako bi se

bez ikakvih obveza riješili viška radnika. Glavni problem u GUS-u vide u tome što hrvatska Vlada još nije odredila kakva joj metalna industrija uopće treba i što su vidljive tendencije uopće odricanja od te industrije što sindikalisti ocjenjuju potpuno pogrešnom strategijom. Duje Verović, član IO GUS-a, govorio je o teškom stanju u šibenskom gospodarstvu a posebno je upozorio na velike probleme u TLM-u i Remontnom brodogradilištu. Na kraju je javno podsjetio šibenskog župana Paška Bubala na riječi koje je izgovorio na nedavnom sastanku s premijerom Matešom kako su ugašena radna mjesta u TEF-u posljednja ugašena bez da je pronađena zamjena za njih.

Diana FERİĆ
(Snimio: V. POLIĆ)

Stav Sindikata djelatnika TLM-a je, kazao je Verović, da treba sačuvati sve zdrave dijelove tog poduzeća a ne spašavati pojedine dijelove na štetu ostalih ili ići na gašenje TLM-a. U tom pravcu taj će sindikat, prema njegovim riječima, »poduzeti niz potrebitih radnji da bi upozorio na neodrživo stanje u TLM-u«. Na novinarsko pitanje koje će to konkretno radnje biti i što će se napraviti da se izbjegne sudbina radnika TEF-a, Verović je odgovorio kako će taj sindikat tražiti da se kvalitetno zbrinu svi invalidi u TLM-u te će se zalagati za apsolutno radno zbrinjavanje svih radnika. On je uvjeren kako radnike TLM-a ne može stići sudbina TEF-ovaca jer se TLM neće ugasiiti nego će biti provedeno njegovo restrukturiranje. Davanje otpremnine od 10.000 DEM radnicima koji ostaju bez posla, po njegovom mišljenju, je čista podvala.

Detalji iz vodičkog »Autoremonta«

Iako se od ovog ljeta, primjenom Uredbe o dopunama Zakona o platnom prometu, blagajna šibenskog Fonda mirovinsko-invalidskog osiguranja znatno popunila, dug brojnih šibenskih poduzeća, zbog neuplaćivanja za mirovinsko osiguranje, i dalje je velik. Na popisu dužnika šibenskog Fonda mirovinsko-invalidskog osiguranja trenutno se nalazi pedeset i sedam poduzeća čiji ukupan dug iznosi gotovo 27 milijuna kuna. Riječ je o dugu nagomilano do svibnja ove godine, odnosno o razdoblju koje je prethodilo primjeni Vladine uredbe o dopunama Zakona o platnom prometu prema kojoj ZAP ima pravo prisilno naplatiti od poduzeća doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje.

Prema podacima šibenske ispostave Fonda mirovinsko-invalidskog osiguranja daleko najveći dužnik je »Šibenka« čiji dug iznosi gotovo šesnaest milijuna i petsto tisuća kuna. Naime, »Šibenka« nije plaćala doprinose za mirovinsko osiguranje radnicima još od lipnja 1993. godine. S upravom tog poduzeća Fond je dogovorio da će mu se dugovanja isplaćivati obročno. Uvjet je da Mirovinski fond, kao zalog, ima hipoteku nad dijelom »Šibenikine« nekretnosti. Tako je načelno dogovoreno da bi Fond trebao imati hipoteku nad poduzećem MESO d.o.o. koje je jedino »Šibenikino« društvo s ograničenom odgovornošću čija je procijenjena vrijednost približno duga.

Međutim, provedbu dogovora sa »Šibenkom« koče neki tehnički problemi. Naime, Meso d.o.o. već je pod hipotekom Jadranske banke. Pa ako se Jadranska banka, dogovorom s upravom »Šibenke«, odrekne hipoteke nad tim društvom, onda će i Fond potpisati sa »Šibenkom« ugovor o načinu podmirivanja duga za mirovinsko osiguranje — kaže Niko Štrkalj, ravnatelj šibenske Područne službe Fonda mirovinsko-invalidskog osiguranja. Među-

tim, Štrkalj napominje kako će Fond, ako se taj »tehnički« problem ne riješi, morati pokrenuti stečajni postupak u »Šibenku«. Naime, od 1. siječnja sljedeće godine započet će se s primjenom Stečajnog zakona prema kojem Fond ima pravo na takvu drastičnu mjeru u cilju naplaćivanja dugovanja.

Na listi dužnika šibenske ispostave MIORH-a nalazi se i HTP »Vodičanka«. To poduzeće svojim radnicima mirovinsko osiguranje nije uplaćivala od početka Domovinskog rata pa je sada dug »Vodičanke« prema Fondu dosegao iznos od oko pet milijuna i 600 tisuća kuna. Šibenska ispostava Fonda upravo se dogovara s »Vodičankom« o uvjetima vraćanja duga koji će, najvjerojatnije, biti isti kao i u slučaju »Šibenke«. Bivši šibenski industrijski div, Tvornica elektroda i ferolegura, iako je podmirila glavninu duga, na listi dužnika MIORH-a našla se zbog toga što nije platila zatezne kamate u iznosu od tri milijuna kuna. TEF, naime, te kamate ne želi platiti, pa će se taj problem, kako saznajemo u šibenskom Fondu mirovinsko-invalidskog osiguranja, rješavati onda kada se u TEF-u započne sa stečajnim postupkom.

Među onim poduzećima koja su zbog velikih dugovanja Fondu zauzela prva mjesta na popisu dužnika nalaze se, primjerice, poduzeća »Kamenar«, »Spuzvar« — Krapanj, »Autoremont« — Vodice, te »Revijar«. Na tom popisu naći će se uskoro i Remontno brodogradilište — Šibenik koje mirovinsko osiguranje nije uplaćivalo još od početka ove godine. Naime, djelatnici šibenske područne službe MIORH-a upravo ovih dana utvrđuju koliko su, zapravo, dugovanja Remonta prema Fondu.

Kako saznajemo, šibenski Fond mirovinsko-invalidskog osiguranja, unatoč tolikim potraživanjima od velikog broja šibenskih poduzeća, redovito je uplaćivao novac za dječji doplati-

DUGOVI ŠIBENSKIH PODUZEĆA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

Dugovi veliki i teško naplativi

Ukupan dug pedeset i sedam poduzeća sa šibenskom područja zbog neplaćanja mirovinskog osiguranja i dječjeg doplatka trenutno iznosi oko 27 milijuna kuna. Problem podmirivanja dugovanja šibenskoj ispostavi Fonda za mirovinsko-invalidsko osiguranje, otežava činjenica što velik broj poduzeća koji se nalazi na popisu dužnika ionako grca u gubicima

— Na ovaj način želimo zaštititi radnike jer smatramo da oni nisu odgovorni za takvu situaciju. Uostalom, pravo na dječji doplati je isključivo pravo, ne roditelja, već djece — kaže

Niko Štrkalj. On ističe kako su poduzeća često znala sredstva za dječji doplati zadržavati na žiroračunima i s njima raspolažati nekoliko dana pa čak i nekoliko mjeseci. Upravo je to bio razlog neredovitoj isplati dječjeg doplatka. Zbog takvih slučajeva Fond mirovinsko-invalidskog osiguranja je donio odluku prema kojoj se dječji doplati uplaćuju na tekući račun korisnika.

— Na taj način izbjegavamo posredovanje u isplati dječjeg doplatka a sprječavamo i moguće nezakonito manipuliranje tim sredstvima. Ujedno, na ovaj način korisnik dobiva čak tjeđan dana ranije novac. Potrebno je samo da korisnici dostave Fondu ugovor o tekućem računu koji imaju otvoren u nekoj poslovnoj banci. Nažalost, za sada je jako malen broj korisnika dječjeg doplatka koji se koristi ovom mogućnošću — ističe Niko Štrkalj.

S. GRUBIĆ

POTICANJE MANJEG I OBITELJSKOG PODUZETNIŠTVA - PREDSTAVLJEN PROGRAM HRVATSKE GARANCIJSKE AGENCIJE, CARITASA I ZAGREBAČKE BANKE

ŠIBENSKOJ ŽUPANIJI 600.000 MARAKA KREDITA

Hrvatska garancijska agencija, Zagrebačka banka i Caritas rade na zajedničkom programu kreditiranja manjih poduzetnika, posebno na područjima koja su bila zahvaćena ratom. Do sada je na području Šibenske županije plasirano 37 takvih kredita ukupne vrijednosti 600.000 DEM. Smatrajući da javnost a i sami poduzetnici malo znaju o tom programu predstavnici tih institucija izabrali su za njegovo predstavljanje upravo Šibensku županiju u kojoj su boravili krajem prošlog tjedna zajedno s novinarima gotovo svih medijskih kuća u Hrvatskoj. Posjetili su pogon za preradu pršuta u Miljevcima i uzgajalište školjaka »Plodovi mora« u Šibeniku čijim su vlasnicima ti krediti odobreni a nakon toga su se sastali sa šibenskim županom Paškom Bubalom i predstavnicima šibenske ispostave Hrvatske gospodarske komore i Obrtničke komore. Predstavnici HGA, Zagrebačke banke i Caritasa — mr. Hrvoje Matanović, Igor Samardžija, Ivan Fureš i Božo Rudić — up-

oznali su domaćine i novinare sa svojim naporima da pomognu oživljavanju malog poduzetništva zajedničkim programom kreditiranja koji je potaknuo hrvatski Caritas. Na područje četiriju biskupija odnosno nadbiskupija — splitske, zadarske, zagrebačke i šibenske ove godine su plasirali 116 kredita u ukupnom iznosu od 2 milijuna kuna. Najviši iznos kredita je 20.000 DEM a kamata je 15 posto s tim

da će u narednoj kreditnoj liniji biti smanjena na 12 posto. Dio novca za te kredite osigurava Caritas, prati ga Zagrebačka banka a jamac za kredite je Hrvatska garancijska agencija, tako da su poduzetnici oslobođeni davanja hipoteka na imovinu što je danas uvriježeno. U tijeku ovog mjeseca bit će plasirano još 1,5 milijuna DEM i to na područje istočne Slavonije.

Vladina Uredba o dopunama Zakona o platnom prometu, prema kojem ZAP ima pravo prisilno naplatiti od poduzeća njegove mjesečne obveze prema mirovinskom fondu i Zavodu za zdravstveno osiguranje, počela se primjenjivati od 21. lipnja ove godine. U šibenskoj područnoj službi Fonda za mirovinsko-invalidsko osiguranje ističu kako su od početka primjene te Vladine uredbe šibenska poduzeća počela bez većih kašnjenja uplaćivati mirovinsko osiguranje svojim radnicima. — »Može se reći — ističe Niko Štrkalj, ravnatelj šibenskog Fonda za mirovinsko-invalidsko osiguranje — da se takva redovita uplata u mirovinski fond prije svega osjeća u sve ranijoj isplati mirovina, a isto tako to je imalo utjecaja i na povećanje mirovina od 5,6 posto.«

Banovine i Like. Predstavnici šibenske Gospodarske i Obrtničke komore Petar Škender i Joško Jurić istaknuli su važnost tog programa kreditiranja za razvoj sitnog poduzetništva ali su primijetili kako je riječ ipak o simboličnim sredstvima koja je potrebno znatno uvećati ako se želi zaista stimulirati razvoj sitnog i obiteljskog poduzetništva.

Diana FERİĆ

PODRUČNA ŠKOLA U POKROVNIKU,
SELU NA DOJUCERAŠNJOJ
CRTI RAZDVAJANJA

OSAM U TRI

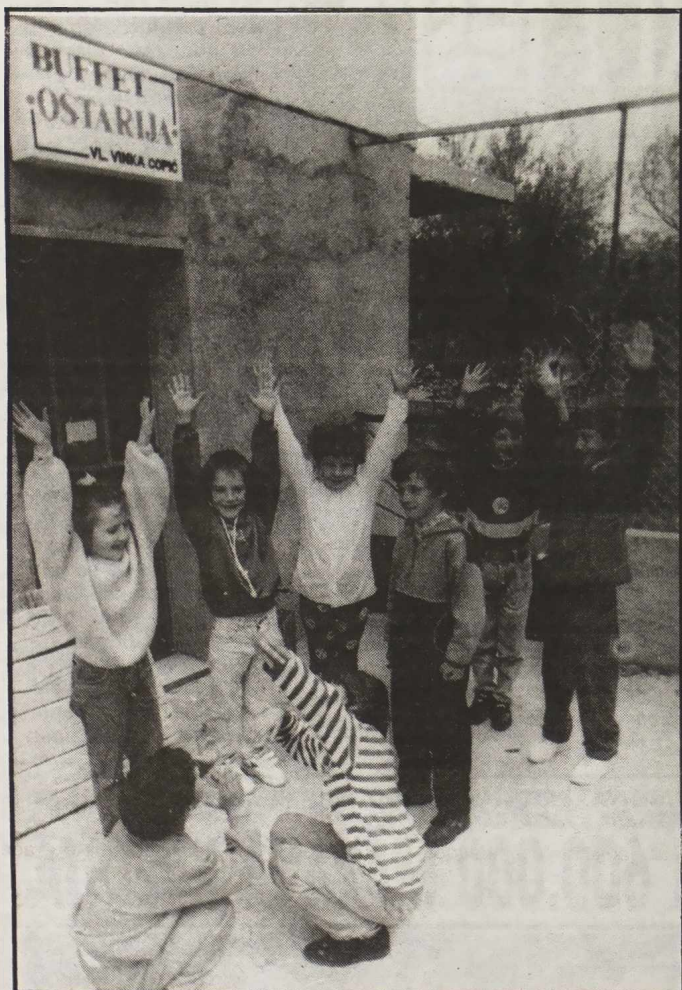
OD ČETVRTKA
DO ČETVRTKA

Pokrovnik nije bio okupiran, ali tamošnji osnovci ne odlaze na nastavu u zgradu seoske škole. Slične teškoće dijele i osnovci iz susjednih mjesta s nekadašnje crte razdvajanja — Radnića, Bogatića miljevačkih i Sedramića, ali u njihovim školama za razliku od pokrovničke, ima graje. Tamošnji osnovci već drugu godinu nastavu pohađaju u prizemnoj prostoriji jedne privatne kuće, koju je vlasnik ustupio bez kune nadoknade.

Ove godine upisano je osam učenika u tri razreda ali i to je boljitak, jer su lani nastavu u selu pohađala četiri mališana. Prostorija je dostatne veličine, prozračna i topla i opremljena najosnovnijim školskim pomagalicama za taj učenički uzrast. Sadašnji trećaši ne pamte svoju školsku zgradu, jer je za vrijeme rata u njoj bila smještena vojska, i godinu dana poslije »Oluje« treba je renovirati, kao uostalom i škole u drugim spomenutim mjestima. Problem je u tome što Ministarstvo obnove

Razred u privatnoj kući: svijetla, prozračna i topla prostorija opremljena najosnovnijim školskim pomagalicama

Dvorište nije prostrano kao školsko, ali je i ovo dostatno za osmero osmoškolaca iz Pokrovnika

i razvika financira rekonstrukciju škola isključivo na područjima oslobođenima nakon »Oluje«, dok je Ministarstvo prosvjete zaduženo za izgradnju novih školskih zgrada. Za škole na nekadašnjoj crti razdvajanja, koje je tijekom rata bilo nemoguće normalno održavati, trenutačno nema novca, iako Ante Dželalija, ravnatelj OŠ »Antun Mihanović-Petropoljski«, nastoji riješiti tai

problem u suradnji s državnim organima i institucijama. Nada se, i vrlo skoro. Dotad, u Župi Marijina Uznesenja, kojoj, pored Pokrovnika, pripadaju i Pakovo Selo, Planjane, Ostrogašice i dio Radonića, s petero novorođene djece prvi put u posljednjih trideset godina bilježe veći natalitet od mortaliteta

B.P.
(Snimio: V. POLIĆ)

KAKO SU ZBRINUTI I »ZBRINUTI« RADNICI
ZATVORENOG TEF-a?

OTKAZ DVADESETORICI RADNIKA

Konačan rezultat zbrinjavanja oko 820 radnika Tvornice elektroda i ferolegura za što je zadužena Hrvatska elektroprivreda je sljedeći: 546 radnika uzelo je otpremninu od 10.000 DEM, 95 njih zbrinuti su kao invalidi rada, 10 ih je otišlo u starosnu mirovinu, 11 u invalidsku, za 41 radnika je dokupljen staž. Hrvatska elektroprivreda zaposlila je 60 bivših radnika TEF-a na Županiju i grad nisu se baš iskazali. U gradskoj upravi zaposlena je samo jedna čistačica, troje bivših TEF-ovih stručnjaka posao je našlo u Zavodu za javno zdravstvo, a pet radnika zaposleno je u »Zelenilu«. Nakon osmomjesečnog pregovaranja, poduzeće »Vodovod i kanalizacija« pristalo je primiti šestoro radnika

TEF-a. Na kraju je dvadeset radnika ostalo nezbrinuto i oni će 17. listopada ove godine dobiti otkaz s tim da imaju pravo na otkazni rok, prema godinama radnog staža. Među njima je četvero ljudi s visokom stručnom spremom i to dvoje kemičara, jedan ekonomist i jedan inženjer strojarstva koji, kako rezignirano kaže Damir Skansi, upavitelj TEF-a, ovom gradu očito ne trebaju jer su propali svi pokušaji da im se osigura radno mjesto! O skupini onih koji će nakon gotovo godinu dana neizvjesnosti ipak završiti na Zavodu za zapošljavanje je i troje KV radnika, 6 VKV, a ostali su NKV ili PKV. Očito je da su se rasplinula sva obećanja posebno šibenskih gradskih čelnika kako će radnici TEF-a biti radno zbrinuti. Šibenik u zamjenu za oko 1000 izgubljenih mjesta koliko ih je bilo u TEF-u nije dobio niti jedno novo radno mjesto! D.F.

Poglavarstvo Županije šibenske donijelo je privremene mjere o regulaciji prometa u središtu Šibenika. Sukladno spomenutim mjerama, bit će ukinute polazne autobusne stanice u Ulici Ante Starčevića kod Nove tržnice, a umjesto toga bit će urađena treća prometna traka prema željezničkom kolodvoru. Dva autobusna stajališta bit će uspostavljena u istoj ulici na prostoru ispred Jadranske banke. Parkiranje dostavnih vozila na gradskoj tržnici bit će dozvoljeno od pola sata iza ponoći do 6 sati i 30 minuta. Prema odluci Županijskog poglavarstva pješačke zone u središtu grada bit će: Poljana, Zagrebačka ulica, Kalelarga te prostor od Ulice Vladimira Nazora preko perivoja Roberta Visianija do Trga Nikole Tomasea. Poseban prostor za taxi službu bit će uređen u gradskom predjelu Draga.

Šibenski biskupijski Caritas započeo je dijeliti humanitarnu pomoć. Pravo na humanitarnu pomoć u Caritasu ostvaruju korisnici stalne novčane pomoći te obitelji s brojnim članovima. Uz Caritasovu kuhinju u kojoj se svakodnevno pripremi oko 200 obroka tu s briga za obitelji s više djece te za bolesne i stare kao i program PRO VITA. Šibenski biskupijski Caritas priprema u skorij budućnosti jedan susret težih vojnih invalida s psiholozima i svećenicima.

Obnova najoslobođenijih kuća na drniškom području, unatoč kašnjenju od nekoliko mjeseci, ulazi u završnu fazu. Od oko 900 kuća pete i šeste kategorije oštećenja obnovljeno je stotinjak, a do kraja godine očekuje se završetak obnove još 700 najoslobođenijih kuća. U Općinu Oklaj proteklih je dana dopremljen namještaj za 30 kuća, pa se u toj općini kao i u drugim mjestima drniškog kraja do kraja godine očekuje povratak većine prognanika.

Ovogodišnji je rujan donio daljnji pad broja zaposlenih u Županiji šibenskoj od 6 posto u odnosu na isti prošlogodišnji mjesec. U kolovozu je radno mjesto imalo 16.660 šibenčana od kojih je više od četvrtine radilo u industriji. Ta je gospodarska grana zabilježila pad zaposlenosti od gotovo 18 posto. Broj radnika porastao je neznatno u građevinarstvu, trgovini, ugostiteljstvu, turizmu, bankama i osiguranjima.

Pripremila: S. BOJČIĆ

OBILAZAK
SKRADINSKOG
I DRNIŠKOG
PODRUČJA

UNDP U ŠIBENIKU

Predstavnici organizacije UNDP-a (Program Ujedinjenih naroda za razvoj) posjetili su u četvrtak Šibenik. Taj putujući seminar po Hrvatskoj organizirao je UN u povodu Međunarodnog dana za suzbijanje siromaštva koji se obilježava 17. listopada. Sastanku s dvanaestočlanim timom stručnjaka sačinjenim od socijalnih radnika, ekonomista, pravnika i urbanista iz Županije šibenske, uz predstavnike UNDP-a, bilo je nazočno i sedam in-

ozemnih novinara predstavnika uglednih novinskih kuća: CNN, The Observer, Le Figaro, The Times, Die Welt, The Montreal Gazette i San Francisco Chronicle. Glavna je svrha seminara, kako su istakli predstavnici UNDP-a, predložiti svijetu što ta organizacija radi i što namjerava učiniti u Hrvatskoj, pa su s tog razloga i pozvani inozemni novinari. Oni su stoga članove županijskog stručnog tima pitali o trenutačnim prilikama na oslo-

bođenim područjima Županije šibenske. Stručni tim ima zadatak, kako je rečeno na sastanku, izraditi program za obnovu gospodarstva na oslobođenim područjima Županije. Taj će program UNDP sponzorirati i po svijetu tražiti donatore kako bi se on i proveo. Nakon sastanka predstavnici UNDP-a i inozemni novinari obišli su oslobođena sela u skradinskom zaleđu te drniško područje.

S.G.

šibenka d. d.

ŠIBENIK, Ražine bb

Na temelju odluke Nadzornog odbora od 3. listopada 1996. godine, raspisujemo

NATJEČAJ

za davanje u zakup:

— poslovnog prostora, u Težačkoj ulici bb, u Šibeniku, površine 308,40 m², poznatog pod nazivom »Kino Sloboda«.

Poslovni prostor daje se u zakup na rok do 3 (tri) godine. Utvrđuje se početna cijena zakupnine u visini od 2100 DEM mjesečno, plativo u kunama po srednjem tečaju Jadranske banke Šibenik, na dan plaćanja.

Za vrijeme trajanja zakupnog odnosa zakupac je dužan na rad primiti tri zaposlenika iz sustava »Šibenka« d.d. Šibenik.

Zainteresirane osobe dužne su, u znak svojih namjera, uz podnošenje ponude dostaviti dokaz o uplati jednomjesečne zakupnine i to na žiroračun 34600-601-25227.

Eventualne informacije na tel. 35-964.

ANTO ĐAPIĆ, LIDER PRAVAŠA, NAJAVIO JE NAKON SJEDNICE GLAVNOG STANA U ŠIBENIKU, ODRŽANE MINULE SUBOTE, SPORAZUM S HKDU-om:

Glavni stan HSP-a održao je minule subote sjednicu u Šibeniku, iza zatvorenih vrata. Najznačajniji zaključak koji je donijelo čelništvo stranke na šibenskom zasjedanju jest najava skorog potpisivanja sporazuma Đapić-Marko Veselica, što se trebalo ostvariti u srijedu. O tome, međutim, vijesti još nema, ali ostaje pitanje Đapiću zašto njegova stranka ide u suradnju upravo s Veselićinim HKDU-om?

— Na taj korak uputili su nas događaji s posljednje sjednice Sabora. Ona je, prema našem mišljenju, bila ne samo prijelomna, već je označila i podjelu na hrvatskoj političkoj sceni. Dakle, vrlo skoro znat će se tko je tko u hrvatskoj politici. Pokazalo se tada da HSP i HKDU u strateškim pitanjima hrvatske državne politike imaju slično mišljenje i poglede. Naime, jedino je čelnik HKDU-a Marko Veselica glasovao protiv Sporazuma o normalizaciji sa SRJ i Zakona o općem oprost, a tome smo se usprotivili i mi u HSP-u. Naši razgovori nakon toga došli su sami po sebi.

• Je li na sjednici u Šibeniku bilo protivljenja

kod nekih članova Glavnog stana HSP-a glede sporazuma sa HKDU-om?

— Glavni stan tu je odluku donio jednoglasno. Središnje tijelo HKDU-a o tome će raspravljati najvjerojatnije u utorak i o tome donijeti stajalište. Ako se opredijele za suradnju, sporazum ćemo potpisati u srijedu.

• Kako je zamišljena suradnja?

— Sporazum predviđa zajedničku aktivnost u Saboru, preko Kluba HSP-a, zatim, posebno koordinacijsko tijelo u kojem bi sjedila po tri predstavnika naših stranaka, a prema potrebi zajednički bismo istupali na tiskovnim konferencijama i, opet prema potrebi, zajed-

Anto Đapić: Uskoro potpisivanje sporazuma s Veselićinim HKDU-om?

Sjednica Glavnog stana HSP-a u Krešimiru domu: osuda Sporazuma o normalizaciji odnosa sa SRJ i Zakona o općem oprost

MARKO VESELICA IMA SLIČNO MIŠLJENJE O STRATEŠKIM PITANJIMA HRVATSKE!

no izašli na izbore u pojedinim jedinicama lokalne samouprave.

• O čemu je još Glavni stan raspravljao u Šibeniku?

— Na kraju rasprave o Sporazumu o normalizaciji odnosa sa SRJ taj smo

dokument odbacili i osudili, a također smo zaključili da je ostatak oporbe oportunistički raspravljao o tome aktu.

• Možete li precizirati što zamjerate Sporazumu?

— HDZ ga slavi kao još jednu od svojih pobjeda i

mudar politički potez, koji je doprinio stabilizaciji političkog stanja u regiji. U HSP-u jednako gledamo i na Zakon o općem oprost koji je sramotan. Sve je to povezano i sa Sporazumom o mirnoj reintegraciji hrvatskog Podunavlja, jer se niti jedan prognanik još

uvijek nije vratio kući, niti postoje jamstva da će se vratiti do 15. siječnja 1997. Siguran sam da će povratnik biti moguć nakon kratkotrajne akcije Hrvatske vojske.

B. PERIŠA
(Snimio: V. POLIĆ)

JADRANSKA BANKA - ŠIBENIK

VRTOGLAVI RAST DEVIZNE ŠTEDNJE

Dok je nova devizna štednja u Jadranskoj banci — Šibenik početkom 1992. godine iznosila svega milijun njemačkih maraka, danas ona iznosi blizu 87 milijuna maraka. U banci taj veliki porast nove devizne štednje objašnjavaju činjenicom da su uspjeli vratiti povjerenje svojih štediša, te što su kamatne stope konkurentne ostalim bankama. Kunska štednja u toj banci također bilježi porast koji je ipak ispod brzine kojom raste nova devizna štednja. U devet mjeseci ove godine kunska štednja porasla je za 12 posto i trenutačno iznosi oko 15 milijuna kuna pa je, dakle, udio kunske štednje u ukupnoj štednji u Jadranskoj banci nešto veći od deset posto. Ipak, bankari su zadovoljni jer je, kako ističu, očito da je stabilnost kune i visoke kamate od 3 do 16 posto utjecalo na štediša da se odluče za kunsku šted-

nju. U porastu je i broj korisnika tekućih računa što upućuje na to da se sve veći broj privatnika odlučuje na isplatu plaća posredstvom tekućeg računa. Banka je smanjila i kamatu na dozvoljeni minus po tekućem računu sa 23 posto na 18 posto, a tako i broj nedozvoljenih prekoračenja na minimum.

Tijekom nepune četiri godine otkako je Jadranska banka započela s isplatom stare devizne štednje smanjila ju je upola pa ta štednja sada iznosi četrdeset šest i pol milijuna njemačkih maraka.

— Staru deviznu štednju banka isplaćuje iz vlastitih izvora, a do sada smo redovito isplaćivali polugodišnje kamate i dio glavnice koji štedišama pripadaju po zakonu — kaže Lejla Aras, direktorica Direkcije za odnose s građanstvom u Jadranskoj banci.

Uz već zakonom prop-

isanu mogućnost kojom vlasnici stare devizne štednje tu štednju mogu koristiti za kupnju dionica, Jadranska banka je donijela odluku koja omogućava štedišama da na jednostavan način dođu do svoje stare devizne štednje. Naime, oni imaju mogućnost da predignu štednju čiji iznos nije ograničen ali uz uvjet da 15 posto od tog predignutog iznosa ulože u kupnju dionica Jadranske banke.

— Ta mjera vezana je uz privatizaciju banke. Njom omogućavamo građanima da postanu vlasnici banke i dođu do svoje stare devizne štednje — objašnjava Lejla Aras.

S. GRUBIĆ

Yesterday na tamburici (2)

U prošlom broju Šibenskog lista (5. listopada 1996.) u članku o Tamburaškom društvu Tribunj, pod naslovom »Yesterday na tamburici«, greškom je napisano kako »ove godine od Općine Vodice nisu dobili niti kune...«, a trebalo je pisati: »Ove godine od Županije šibenske nisu dobili niti kune, a novac koji su dobili od Općine Vodice nije dostatan.«

KONCERT

ZAGREBAČKI SOLISTI U ŠIBENIKU

Zagrebački solisti nastupili su protekle srijede u Šibeniku u crkvi sv. Frane. Na programu ovog svjetski poznatog komornog orkestra bile su skladbe J.S. Bacha, R. Matza, F. Kreislera, D. Zipolija i E. Griega.

Orkestar Zagrebačkih solista osnovan je prije 43 godine i djelovao je u okviru Radio-televizije Zagreb pod umjetničkim rukovodstvom uglednog violončelista i dirigenta Antonia Janigra, a

nešto manje od trideset godina umjetnički voditelj Zagrebačkih solist je Tonko Ninić. Do sada su održali preko tri tisuće koncerata diljem svijeta, te osvojili mnoga laskava priznanja i nagrade.

Zagrebački solisti nastupili su u Šibeniku i prije dvije godine u okviru programa svečanog otvorenja Šibenskog ljeta.

M.L.

U OBJEKTIVU

Nastavljeni radovi?!

Znači li postavljanje novog asfaltnog sloja na dionici ceste od Bilica do Tromilje, a na vrh Trtra, nastavak radova ili je to još jedno »zamazivanje očiju« potencijalnim biračima i svakodnevnim vozačima? Radnici Hrvatskih cesta - Tehničke ispostave Šibenik koji obavljaju taj posao na to

nemaju odgovora, jer njihovo je da rade i zarade plaću. No, do kada ćemo čekati da kompletna dionica bude zgotovljena, nema odgovora. To znaju oni moćniji od nas.

J.K.
(Snimio: V. POLIĆ)

Jadranska banka započela je sa zaključivanjem ugovora o kreditima za samozapošljavanje razvojačenih hrvatskih branitelja. Od do sada pristigla 132 zahtjeva, Hrvatska banka za obnovu i razvoj odobrila je 106. Od tog broja većina zahtjeva odnosila se na kreditiranje poduzetništva, a ostali za obnovu poljoprivrednog gospodarstva. Od ukupnog iznosa odobrenih kredita sedamdeset posto može se isključivo namjenski utrošiti, a ostatak će biti isplaćen u gotovini. Inače je za područje cijele šibenske županije HBOR odobrio preko 130 kredita, a uz Jadransku banku oni se još realiziraju posredstvom Splitske banke i Croatia banke.

Stari šematorij trebao bi postati arheološki perivoj - mamac za turiste

Ostaci rimske vile iz 1. stoljeća i termalnog kompleksa sada su samo djelomično konzervirani, a radovi će biti nastavljeni sljedeće godine

NA ARHEOLOŠKOM LOKALITETU U DANILU ZAVRŠENI KONZERVATOR- SKI RADOVI

Ivo Pedišić, ravnatelj Županijskog muzeja Šibenik, ovih je dana u Danilu završio konzervatorske radove na otkrivenoj arhitekturi istraženih na arheološkom lokalitetu poznatom pod imenom Stari šematorij. Tako su od daljnjeg propadanja sačuvani ostaci termalnog kompleksa i rimske vile pronađeni na tom području.

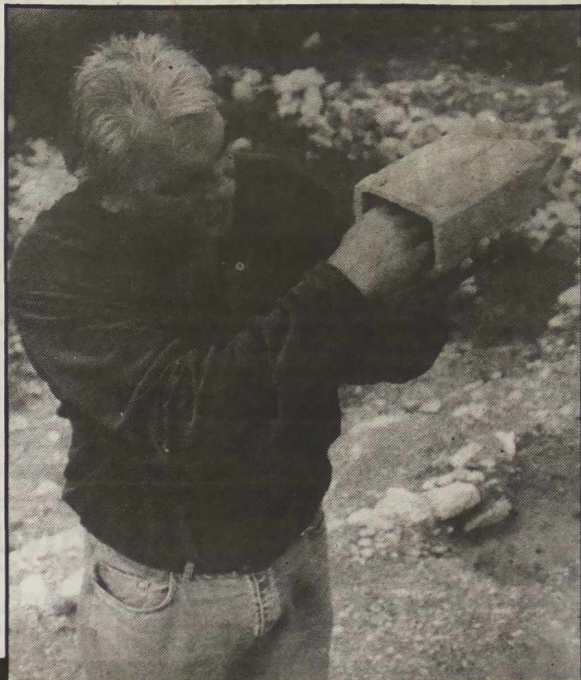
No, sve je to tek dio velikog drevnog grada Ridera, koji neistražen leži pod daniškim livadama i vinogradima. A da je riječ o iznimno vrijednom i važnom lokalitetu svjedoče i dokazi o kontinuitetu življenja na tom području od neolita do danas. Otkrića s tog područja dala su mnoge odgovore i na pitanja neolita u Dalmaciji, pa i cijeli neolitikodoljni kulturni krug dobiva naziv daniška kultura, po čemu je ovaj arheološki lokalitet i poznat u cijeloj svjetskoj arheologiji.

Prva opsežnija istraživanja na položaju Stari šematorij provedena su šezdesetih godina kada je otkriven kompleks rimske vile iz prvog, odnosno početka

Na lokalitetu Stari šematorij u Danilu prof. Ivo Pedišić završio je konzerviranje ostataka rimske vile i dijela termalnog kompleksa, i tako spriječio daljnje propadanje tih vrijednih nalaza. No, sve je to tek dio velikog drevnog grada Ridera, koji neistražen leži pod daniškim livadama i vinogradima

drugog stoljeća. Ta je građevina kasnije doživjela značajne preinake. Već u antici u njenom je sjevernom dijelu podignut termalni kompleks. U kasnoj antici tu je sagrađen i manji sakralni objekt, adaptacijom kojeg je nastala srednjovjekovna crkva. Na tom je lokalitetu otkriveno i istraženo preko 300 grobova, od kojih je tridesetak kasnoantičkih a ostali su starohrvatski grobovi od 9. do 15. stoljeća. Ta istraživanja vodio je akademik Duje Rendić Miočević, uz suradnju mnogih arheologa, među kojima i Zlatka Gunjače i Ivo Pedišića, a radovi na tom lokalitetu uz prekide traju do danas.

Posljednjih nekoliko godina na lokalitetu Stari šematorij šibenski su arheolozi od korova čistili ostatke

Rimljanima nije bilo hladno - keramičke ploče i cijevi - ostaci jedinstvenog centralnog grijanja

rimske vile i termalnog kompleksa. I običnog laika zadiviti će otkriveni sustav centralnog grijanja, kanali za pročišćavanje vode iz triju bazena, koji imaju i zanimljiv crno-bijeli podni mozaik, a koji je sada prekriven zemljom, jer je to i najbolji način da ostane neoštećen sve do potpune konzervacije.

Za sadašnje konzervatorske radove Ivo Pedišić je od Ministarstva kulture i Gradskog poglavarstva dobio 40 tisuća kuna. No, tim je novcem bilo moguće konzervirati tek dio lokaliteta. Već u sljedećoj godini Pedišić misli zatražiti daleko više novca, jer stiče, riječ je o kulturnom spomeni-

knoga pitanja. U želji da napokon počnu sustavna istraživanja tog područja i municipija drevnog Ridera, prof. Pedišić namjerava Stari šematorij pretvoriti u arheološki perivoj, i tako privući posjetitelje i turiste.

U blizini bi bila otvorena i arheološka zbirka, gdje bi bili izloženi svi nalazi iz Danila. Tu bi, također, bila otvorena i arheološka škola gdje bi studenti zajedno s profesorima i šibenskim arheolozima nastavili istraživati tajne Daniškog polja.

M. LONČAR

(Snimio: V. Polić)

ku nulte kategorije, važnom za hrvatsku povijest, a budući da su tu pronađeni nadgrobni spomenici s imenima romaniziranih Ilira, Danilo je važno i za izučavanje gotovo nepoznatog ilirskog jezika. Jasno je da Danilo i Daniško polje duboko pod zemljom kriju odgovore na

Kanal za pročišćavanje vode iz triju otkrivenih bazena

200-TONSKKE FETE PAKOVAČKOG KOLAČA»

**RUDNIK ROZALITA
U PAKOVU SELU
RADI »PUNOM PRAŠINOM«:**

«Nema li sve one prehrambene delicije, poput panceto, pršuta, ili sira - ovčjeg i ovčjeg, kojima se Pakovčani s razlogom slave, tamošnji je jedini proizvodni pogon kamenolom rozalita, ukrasnog pješčenjaka i kaskastih šara. Na tome vrlo cijenjenom kamenu leži doslovce čitav taj kraj, pa čudi barem zasad planovi razvoja Pakova Sela nisu ozbiljnije vezani uz najkvalitetniji rozalit koji se vadi u Hrvatskoj

«Žila» rozalita, presječena kao nožem. Ljudi možda djeluju sićušnima, ali i s ovim će blokom izaći na kraj

Kedžo, koji jedini svako jutro na posao dolazi iz Ostrogašice. Svi su ostali iz Pakova Sela, a kamenolom je nekada zapošljavao i do 15 ljudi. Još prije rata bilo je trinaest radnika, ali je tada i tehnologija iskapanja bila drugačija: ogromni blokovi rozalita odvajali su se od žilva tako da se u duboke rupe uzduž blokova, probijene pneumatiskim čekićem, stavljao dinamit i tada aktivirao. Blok bi se odvo-

Ono što je prije rata »odvajivalo« tri puta više radnika, sada, kao od šale radi petočlani pogon. Novi je hrvatski kapitalizam u kop rozalita lani uskočio s modernijom tehnologijom, pa umjesto prave tlače s teškim, dugim i bučnim pneumatičnim bušilicama i kilogramima dinamita, sada dijamantna sajla hladena obilnim količinama vode reže živu

— Kod miniranja nikada se nije znalo hoće li se blok, ukoliko ima kakvu unutrašnju pukotinu, rasuti zbog detonacije. Sada, novim načinom, isti je rizik prisutan, ali tek kada se blok odvali i s visine »poljubi« zemlju — objašnjava Ivica Zoričić, s napomenom da se s rozalitom, tako i s drugim kamenom nikada ne zna: oku skrivene pukotine nerijetko umanje homogenost, pa tako i vrijednost ispilnog bloka.

skače. Kako sam kaže, kao u kaubojским filmovima — predradniku »dolar više«, ali će on, bez ustezanja sjesti za utovarivač ili dizalicu.

Unatoč svoje vrijednosti, rozalit ipak nije ostavio znatnijeg traga u pakovačkom gospodarstvu. Iako ga ima dosta, i kako ispitivanja pokazuju, još za dugo vrijeme korištenja, za vađenje te vrste kamena potrebne su krupne investicije, za razliku od lakoće kojom se vadi benkovački kamen. Barem zasada, planovi razvoja Pakova Sela kao da nisu ozbiljnije vezani na najkvalitetniji rozalit koji se u Hrvatskoj vadi još samo nadomak Obrovca, ali je taj blijeđi i na manjoj cijeni.

— U blizini Sedramića ima kvalitetnog bijelog kamena, koji je baza svake prerade.

Prije rata, u Kričkama su sondirana nalazišta jedne crne vrste, registriranog kao »crna Krička«, u Žitnici ima karenola i belgrisa... — objašnjava Zoričić pokazujući prstom prema mjestima koje je spomenuo. Ipak, na obzorju se, izgleda, pomalja konkurencija, jer je jedan Hrvat-izbjeglica iz srbijanskog dijela Srbije, ozbiljno zainteresiran da postrojenja za obradu kamena koja je uspio prevesti u Đakovo, dopremi u Pakovo Selo. Možda će i zvuk klesarskih čekića, za koje ovdje očito ima dostatno posla, obilježiti obnovu, povratak i napredak kraja iz kojega se već dugo — uglavnom iseljava?

B. PERIŠA
(Snimio: V. POLIČ)

Otkako je nakon »Oluje« novi vlasnik nastavio s vadenjem rozalita u Pakovu Selu, stigla je i modernija mehanizacija - dijamantna sajla umjesto pneumatiskog čekića

sličnog običnom vapnencu. Međutim, čim se zadere onaj površinski, sivkasti sloj, otkriva se njegova osobita boja. Ispoliran, ugačan poput stakla otkriva ljepotu šara kružnog oblika, razvrstanih u nekoliko prijelaza crvenkaste boje, koja se toliko »ljubi« s kvalitetnom lamperijom — kaže Ivica Zoričić. Zajedno s njime, u pakovačkom kopu rade još Nikola Petrović, Milan Zoričić, Željko Pleadin i Jos

jio, ali je površina ostajala grubom — i bila je potrebna dulja kasnija obrada. Tragovi takvog vadenja rozalita iščitavaju se u napuštenoj »kavi« u kojoj je eksploatacija kamena napuštena jer je postala neisplativa: novi je kop utemeljen 1986., nešto dalje, i u njemu se lani nakon »Oluje« nastavilo s vadenjem.

Kamen isti, vlasnici različiti

Između dva svjetska rata jedan je Pakovčanin pomogao geolozima koji su istraživali to područje i suseljanim prenio saznanja o gospodarski isplativim količinama kamena za koji su oni znali, ali ga nikada, zbog veličine gromada, nisu mogli vaditi. Na tome je i ostalo, sve do 1953. kada je splitski »Jadranski kamen« počeo s eksploatacijom. Nastavio je »Konstruktor«, zatim je došlo poduzeće »Kamen-Split«, koje je u posljednjim godinama privatizirano, pa je rozalitski kop sada pod tvrtkom »Agan-kamen«, čiji vlasnik ima još nekoliko kamenoloma i pogon za rezanje u Kaštelima. Tamo se, naime, veliki blokovi rozalita preraduju u pločice, ploče, skale... i u još mnogo standarda koji se nude tržištu. U posljednje vrijeme sve više, govori Zoričić, a izgleda da Pakovački rozalit ponovno, nakon rata, osvaja i Italiju, gdje je tradicionalno cijenjen ukrasni kamen, jer se u posljednjim danima iz pakovačke kave u pravilu odvoze i četiri ture.

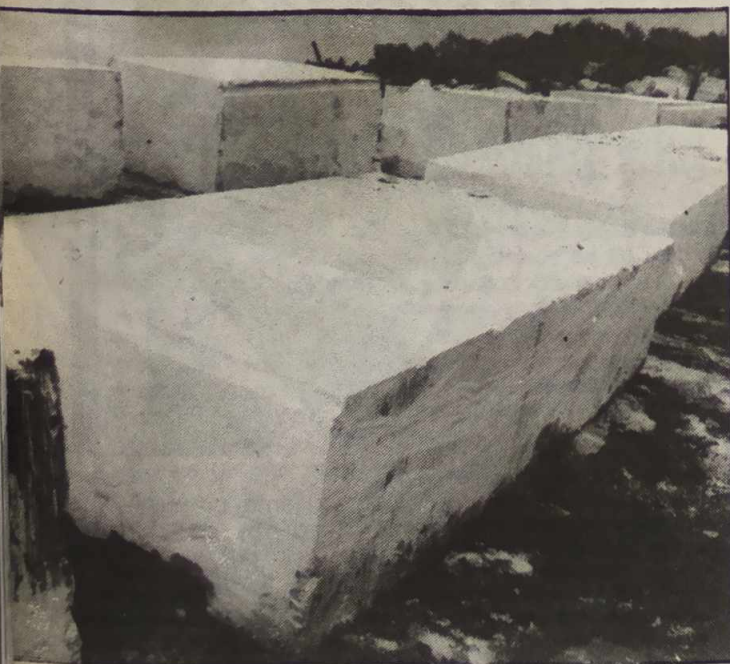
stijenu kao kolut sira. Površina isječenih komada od 200 tona, koje ovdje zovu fetama (feta mramornog kolača, ili feta rose-torte) i koji se kasnije režu na manje komade i otpremaju u Kaštela, ravna je upravo kao nožem rezana.

Konkurencija ne bi škodila

Joso Kedžo dolazi na cigaret-pauzu, sav prašan, kao da je došao iz mlina. Raspitujući se za plaću ne želimo biti indiskretnima, a klesari govore kako im, u sadašnjim prilikama u Županiji nigdje ne bi bilo bolje. Plaća je, istina, manja od republičkog prosjeka, »ali je tu negdi«, jedino Zoričić, kao poslovođa malo od-

Jedan je Pakovčanin prezimenom Petrović, sebi i generacijama podigao kuću od rozalita, kamena-obilježja toga sela. Dužno poštovanje prema vrijednom materijalu

nena pripremljeni za transport u Kaštela, gdje će biti ispilani u ispolirane ploče... Svaki od njih u kamenolomu vrijedi najmanje 3 tisuće DEM

GOSTOVANJE KOLA U VESZPREMU

PJEVALI SMO SRCEM!

Šibensko Pjevačko društvo KOLO sudjelovalo je na 6. festivalu romaničke zborne glazbe u Veszpremu, te održalo vrlo uspješan samostalni koncert

Oduševili smo publiku u Veszpremu! Mislim da nisam neskroman ako to kažem! Tim je riječima dirigent Pjevačkog društva KOLO maestro Nikola Bašić prokomentirao gostovanje šibenskih »kolaša« u tom mađarskom gradu.

KOLO je u Veszpremu sudjelovalo na 6. festivalu romaničke zborne glazbe koji se održavao od 4. do 6. listopada, a nastupilo je pet zborova iz Mađarske, te KOLO kao poseban gost.

U Mađarsku smo otišli zahvaljujući kulturnoj razmjeni Šibenika i Veszprema. Kada je ovog ljeta jedna delegacija iz tog grada posjetila šibenski muzej pitao sam kako bi naš zbor mogao nastupiti u njihovu gradu. Potom je uslijedio i službeni poziv za sudjelovanje na Festivalu, a uputio ga je vespren-

ski zbor »Franz Liszt«, dobitnik desetak svjetskih nagrada i organizator navedene manifestacije — objašnjava Božidar Baus, tajnik KOLA.

Festival u Veszpremu nije imao natjecateljski karakter, premda je dodijeljena nagrada publike.

— Moram reći da je to meni bilo pomalo čudno, jer publike nije bilo baš puno, a oni su za najbolje izabrali jedan omladinski zbor iz Szekesfehervara — dodaje maestro Bašić.

Mađarskoj publici »kolaši« su se predstavili skladbama Novaka, Lisinskog, Verdija i Hatzea. Kao solistica nastupila je Ana Grubić, studentica druge godine zagrebačke Muzičke akademije. Klavirska pratnja bila je povjerena prof. Mariji Sekso, a orgulje je svirao

Pavao Mašić. Uz navedeni program, zajedno sa svim ostalim zborovima, uvježbavali su i 150. psalm Cezara Francka, a upravo takav način rada za KOLO je bilo novo iskustvo.

— Drago nam je što smo upoznali način na koji rade mađarski zborovi. Oni imaju izvrsne dirigente i odlične pedagoge, — kaže Nikola Bašić. — Mogu sada i najaviti da ćemo Cezarov psalm koji smo uvježbavali i izveli u Veszpremu uvrstiti i u program ovogodišnjeg koncerta za Dušni dan.

Osim nastupa na Festivalu, KOLO je u vesprenskoj crkvi sv. Margarite održalo i samostalni koncert.

— Dirigent vesprenskog zbora »Franz Liszt« bi je oduševljen našim nastupom. Rekao je da smo fantastični — s neskrivenim

ponosom je istaknuo maestro Bašić i dodao kako su Mađari zaista bili ugodno iznenađeni. — Mađarski zborovi imaju izvrsnu tehniku. U tom smislu oni izvrsno zvuče, ali kao da im nešto nedostaje. Nama su govorili da pjevamo srcem!

Boravak u Veszpremu za »kolaše« je bio ugodan i lijep. Kažu, čak ih je i lijepo vrijeme pratilo. Imali su vremena i za obilazak gradskih znamenitosti. Veszprem je grad od 70 tisuća stanovnika, a njegova povijesna jezgra stara je tisuću godina. Velike zelene površine i čiste ulice nisu mogle proći nezapaženo. Veze Šibenika i Veszprema imaju i svoje korijene u povijesti, a spona koja ih veže je veliki šibenski humanist Faust Vrančić koji je jedno vrijeme živio i radio u tom gradu. Boravak u Mađarskoj bila je i prilika za posjet

glavnom gradu — Budimpešti, gdje im je »vodič« bila Ana Granik, mlada pijanistica, studentica budimpeštanskog konzervatorija, koja u Šibeniku redovito koncertira. Naravno, boravak u Mađarskoj bila je i prilika za kupnju različitih »sitnica«, sireva i nezaobilaznih mađarskih salama. Jednu košaru različitih darova »kolaši« su namijenili i pri povratku u Šibenik uručili svojoj dugogodišnjoj članici Stanki Karađole, koja se u jednoj od zagrebačkih klinika oporavlja od posljedica zadobivenih u prometnoj nesreći prije godinu dana.

Gostovanje KOLA u Mađarskoj nastavak je već započete kulturne suradnje Veszprema i Šibenika, a da neće sve stati na tomu svjedoči već dogovoren uzvratni koncert gostiju iz Mađarske u lipnju iduće godine.

M.L.

»Kolaši« u Veszpremu

U TISNU NASTAVLJENI DANI VJEKOSLAVA KALEBA

DIVOTA KALEBOVE REČENICE

U okviru manifestacije DANI VJEKOSLAVA KALEBA u Tisnu je prošlog petka na Kalebovoj rodnoj kući otkrivena spomen-ploča tom istaknutom hrvatskom književniku i akademiku. Održan je okrugli stol o književnom radu Vjekoslava Kaleba, za kojeg je još Ivan Goran Kovačić rekao kako je njegovom pojavom hrvatska književnost dobila »jedan od onih gotičkih tornjica s kojim se velike literature ponose«.

Govoreći o stvaralaštvu Vjekoslava Kaleba, Petar Šegedin, književnikov dobar prijatelj, posebno je istaknuo osobitost Kalebove rečenice. Ona, rekao je Šegedin, nikada nije zamućena, nije zavodljiva, pa ipak nije škrtica već vrlo bogata. Kalebovoj rečenici mora se vjerovati, ona je uvijek do kraja dorečena. Kalebov način pisanja Šegedin je usporedio sa slikarstvom francuskog slikara P. Cézannea. Kao što je bit i karakter Cézanneove umjetnosti

boja, tako je kod Kaleba -rečenica.

Vjekoslav Kaleb u književnosti se javio relativno kasno. Imao je punih 35 godina kada je objavljena njegova prva zbirka novela »Na kamenju« i odmah je privukao pozornost književne javnosti. Prof. dr. Nikola Ivanišin ističe kako je Kaleb izuzetno originalan i neobičan pisac zbog čega i ne čude različite interpretacije njegova djela. Jer, iako povjesničari i teoretičari književnosti svakog književnika i njegovo djelo žele smjestiti u određeno razdoblje, svrstati u poznate pravce ili škole, ona vrsna književna djela takvoj razdiobi teško podliježu.

Prof. dr. Katica Čorkalo autorica je književno-povijesne monografije »Vjekoslav Kaleb«. Ovaj književnik bio je i uspješan slikar, što je možda manje poznato, a njegovi slikarski motivi vezani su uz Tisno i Dalmaciju. Premda je Tisno često i rado slikao, o Tisnu i Tišnjani-

Spomen-ploču na Kalebovoj rodnoj kući u Tisnu otkrio je književnik i akademik Petar Šegedin

ma malo je pisao, kazala je prof. dr. Čorkalo.

DANI VJEKOSLAVA KALEBA u Tisnu počeli su 27. rujna, na dan kada je prije 92 godine Kaleb rođen. Nakon što je prošlog tjedna otkrivena spomen-ploča i održan okrugli stol, manifestacija će biti nastavljena svečanim otvorenjem tišnjanske škole koja će nositi Kalebovo ime. Organizator DANA VJEKOSLAVA KALEBA je općina Tisno, a namjera je da ova manifestacija postane tradicionalna.

M.L.

(Snimio: V. POLIĆ)

CRTICE O STARINAMA 2

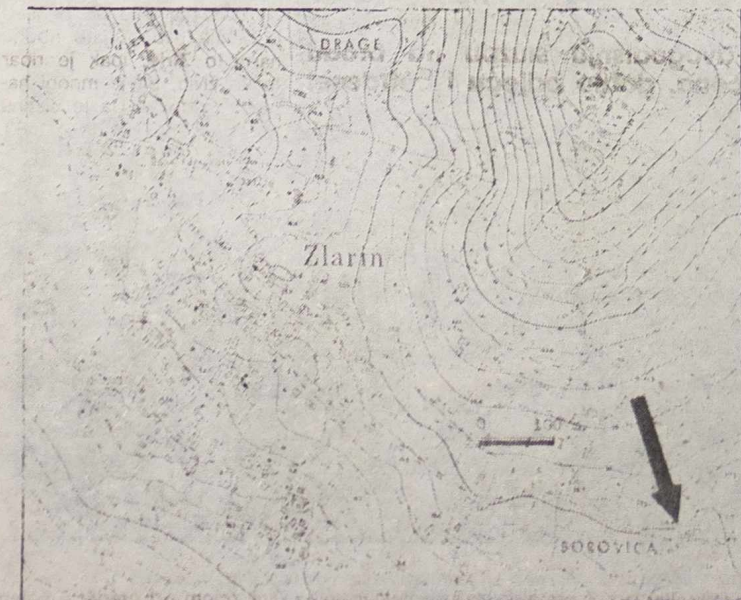
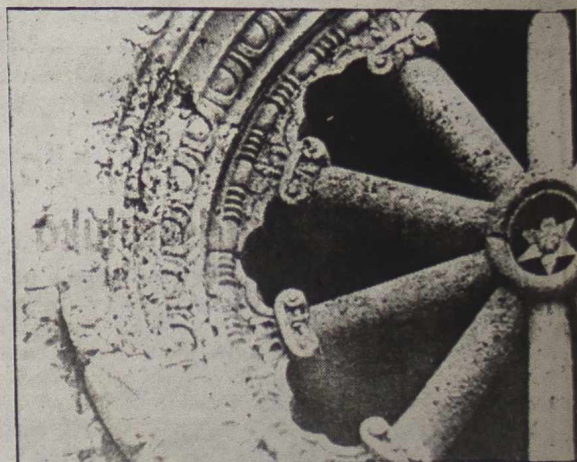
KAMENA RUŽA ZLARINSKA

Ruža, kolut, zvijezda, sve su to drevni sinonimi za prozor u obliku kruga ispunjenog kamenim stupićima spojenih središnjom osovinom. Još od 13. stoljeća rese kamene zabate dalmatinskih crkava i od tada pa sve do 18. stoljeća izmjenjuju svoje ukrase u kolopletu gotike i renesanse iako su stilске mijene doskočile duboko u barok. Tako se i na ovoj ruži barokne crkve Gospe od Rašelj u Zlarinu majstor poigrao renesansnim detaljima svojstvenim dalmatinskom 16. stoljeću iako je objekt sagrađen tek 1740. godine. Klesar oblikuje prstenolike astragale, zaobljene

ovuluse, pridružuje im i jonske glavice na stupićima što se stapaju u jedinstven motiv kamene aureole pročelja. Taj skladan nostalgiji iskorak danas je najvrniji ures pročelja. Taj je prozor poput kamenog vjetrokaza o kojeg se odbijaju zlarinske bure, kovitaju juga, uzdišu maestrali. On uz svo-

je stupiće nijemo propušta tihe molitve i razliježe ih zlarinskim poljima koja u povratu donose mirise maslina, badema, ružmarina uvlače ih u hladovitu i svetu crkvu ponutrinu. On je kameni izrez u ispovjedaonici između dvaju svjetova, realnog i duhovnog.

Ivo Šprljan

ZNAJSTVENE
STAZE

U SVOM URADKU »ŠIBENSKI GOVOR« prof. ANTE ŠUPUK USTVRĐUJE DA SE U ŠIBENIKU I OKOLICI GOVORILLO ČAKAVSKI, I TO NE SAMO PRIJE XVI. STOLJEĆA NEGO I KASNIJE

»ŠIBENSKA MOLITVA«, DRAGULJ ULJUDBE HRVATA PISANA JE ČISTOM ČAKAVŠTINOM IKAVSKOG GOVORA

Premda je to ulstinu (van znanstvenih krugova) gotovo neznačajno, sasvim je razvidno da su gotovo svi Hrvati prije XVI. stoljeća — kako to zorno dokazuju stari spomenici i današnje naseobine — bili čakavci. No, dogodilo se ono što se dogodilo — snažno prodiranje štokavskog elementa potislo je čakavštinu, koja je u našem vremenu, praktično, ograničena na Istru, manji dio Primorja, te zbilja zanemarivi ulomak sjeverne i srednje Dalmacije. Doduše, na otocima čakavština uglavnom ima predvlastujući položaj. U svom osvrtu na prošlost šibenskog govora prof. Ante Šupuk je ustvrdio da je poglaviti krivac za potisnuće čakavštine u našim prostorima bio nasrtaj Turaka, jer je zarad njihove invazije ljudstvo štokavskog izričaja počelo uvelike prodirati u područja gdje se dotad govorilo isključivo čakavski.

»Grad Šibenik sa zaledem danas ne pripada čakavskom području: to je staročakavsko područje. Nekad se u Šibeniku i okolici govorilo čakavski, i to ne samo prije XVI. stoljeća, nego i kasnije. O tome nam uvjerljivo govore književni dokumenti, to jest djela šibenskih pisaca. Navest ću nekoliko takovih primjera, da bi razvitak šibenskog govora bio jasniji. »Šibenska molitva« pisana je čistom čakavštinom ikavskog govora. Evo nekoliko karakterističnih primjera.

Čakavština »Šibenske molitve« fra Šimuna Glavića i Benedikta Zborovčića čista je i prava, a to je XIV. i XVI. stoljeće. Čakavština Jakova Armolušića i Ivana Tomka Mrnavića već je nešto slabija. Kod Armolušića nalazimo »ča«, a pored njega i »što«. Kod Mrnavića imamo samo »što«. Premda pojedine čakavske karakteristike u XVII. stoljeću nestaju, ipak se ne može iskazati da Armolušićevo i Mrnavićevo djelo predstavlja čistu štokavštinu

Ikavština: miseci, tilo, dif(div), grišnih, umriti. Milčetičevom bibliografijom poslužio sam se za Šibenčanina fra Šimuna Glavića. Za ikavizam ima masa potvrda: riči, nedilja, grih, navistiti. U »Stumačenju« Benedikta Zborovčića, šibenskog kanonika (Mlec 1548.), imamo ove potvrde: mestrom od chnig, stumace-nia od svetih pistuo, sarce, od otca royenoga, velici, godischia, martvi, pojte, u kih, ča ču grišnik, ku bi milost, plaču grozno ter uzdišu, odrišil, v muke, meju, četrdeset lit, ča veče jimiti, more črljeno, zač, čarljenoga, zapušćati. U »Ženskoj slavi«, pjesničkom djelu Šibenčanina Jakova Armolušića (Padova 1643.), također je čakavska ikavština, ali tu susrećemo i nove elemente, primjerice, pored ča javlja se i oblik što. Ikavizmi: lipota, grihota, vridnih, pogrišiti. Pregledao sam i djelo Ivana Tomka Mrnavića »Istumačenje obilnije nauka krstjanskoga« (Rim 1627.). Mrnavić je ikavac, upotrebljava riječi: jazik, čarni, robje, pa oblike: od Turak, u ovih dvadesete članik, zašto u ričah, mornarom, ono što imamo virovati — da ukratko predočimo znanstveno uvide-

nje prof. Ante Šupuka u njegovom uradku »Šibenski govor«.

Premda je izuzetno teško na ograničenom novinskom prostoru predočiti jedan ozbiljan znanstveni uradak — vjerujemo da, unatoč svemu, ipak nećemo pogriješiti ako ustvrdimo da je rečenim prinosom prof. A. Šupuk dao značajan obol u nakani da se sagleda šibenski govor u »ra-ljama« vremena što je počesto bilo nemilostivo ne samo prema pojedincima, već spram čitavih populacija. Jer, dobro se zna, pred najezdom Turaka Hrvati odlaze preko Kupe u Kranjsku: pri početku XVI. stoljeća iz južne Bosne i Hercegovine bježi oko 10 tisuća Hrvata najprije u Dalmaciju, pa preko mora u Italiju: drugi pak podoše na sjever: oko milijun ljudi iz sjeverne Bosne, Slavonije i bjelovarsko-krizevačke županije ide u jugozapadnu Moravsku itd.

Naš mentor, da još samo to spomenemo, naznačuje sljedeće: »Prema dijelu pred-očenog vidimo, da je čakavština »Šibenske molitve« fra Šimuna Glavića i Benedikta Zborovčića čista i prava, a to je XIV. i XVI. stoljeće. Čakav-

ština Jakova Armolušića i Ivana Tomka Mrnavića već je nešto slabija. Kod Armolušića (XVII. stoljeće) nalazimo »ča«, a pored njega i »što«. Kod Mrnavića imamo samo »što« (XVII. stoljeće). Iako pojedine čakavske karakteristike u XVII. stoljeću nestaju, ne možemo reći, da Armolušićevo i Mrnavićevo djelo predstavlja čistu štokavštinu.«

Bilo kako bilo, može se zaključiti: premda šibenski pisci u XVII. stoljeću pomalo napuštaju čakavski dijalekt, neprijeporno on se ipak održao u narodu i tijekom čitavog XVIII. stoljeća, a to, ustvrđuje šibenski znanstvenik, dobro dokazuje i današnji šibenski govor, koji je i pored svog osnovnog štokavskoi-kavskog karaktera sačuvao i nešto čakavskih osobina. U tim odrednicama bit će interesantno upoznati jezik dosada neobjavljenih listina uglavnom iz XVII. stoljeća, koje su pisane glagoljicom, te predstavljaju zaista narodni govor, a ne tadašnji bar donekle uobličeni književni jezik, pa su naročito i značajne u ovom pogledu svojom vjerodostojnošću govornog jezika naroda.

PRIJEPIS GLAGOLJSKOG TESTAMENTA

»Ja, Jive Pavlov deto Lena čujuć se bolan u tilu a u dobri pameti...«

»Čhnž na ž oktobra budući subota u vrime od kunplite u kući mojoj ja Jive Pavlov deto Lena čujuć se bolan u tilu a u dobri pameti otihi učiniti moj taštamenat parvi prid svidoci niže upisanimi: priporučen dušu moju gospodinu Bogu a tilo: da mi se ukopa u crkvi parokialoj blažene Gospe u Zlarinu. Ostavljan mojim hčeram Jivani-ci i Kati svakoj tolari... i da jim jima to dati moj sin Ante u svem u čemu bude moći i kada bude moći i da mu: ne mogu jiste sestre negove Jivanica i Kate učiniti nikakova afronta ako bi otile jiste sestre potegnute se na dil. Ostavljan moju ženu Lucu gospodaricu više svega moga nobila i štabila da je ona vazda gospodarica i da je ne mogu potisnuti ni sin ni hčere ni nevista iz moga dobra ako bi joj se činila ka nepravica da se jima potužiti momu prokaraturu koga ostavljan. Ostavljan reda i komesara više svega moga nobila i štabila: moga sina Antona i da mu je priporučena duša moja i njevoja mati. Bihu na ovomu taštamentu svidoci zvani i moleni i virovani Ante Tomašev i Pere Pavlov oba od Zlarina. Činim i jostavljam moga prokaratura Tomasa Pavlova od Zlarina da on jima pomlu više svega nega. Ja Jivan Oštarić kurat od Zlarina pišem pravo kako slišah... »Dodatak na drugoj strani oporuke: »Čho na ia oktobra priminu Jivan Pavlov deto Lena od pukližije bi pokopano tilo negovo u crkvi parokialoj blažene Gospe u Zlarinu. Nije kuntra nikor soprotiva ovomu taštamentu dosele.«

Pripremio:
Duro BEČIR

ČINJENICE

U Docu, ispod Kaštela, bila je najstarija gradska luka

Najstarija šibenska gradska luka nalazila se u Docu, ispod Kaštela, do kojeg se moglo doći nogostupom. Tu su bile zaklonjene lađe. Inače su se, naročito manji brodovi, izvlačili na žalo duž čitave obale. Zato je u Docu niklo pomorstvo ovoga grada. Razvitkom Šibenika izgrađeni su moli i pristaništa za brodove pod gradskim bedemima. Vjerojatno nisu odgovarali tadašnjim potrebama, jer je godine 1400. gradski knez Pavao Pavlov Serević dao sagraditi pred kneževom palačom novo pristanište i tom prilikom prvi bacio kamen u more. I na drugim mjestima gradske obale spominju se moli. Tako je poznat »vodaricchi mul« za dovoz vode, mol čiji je vlasnik bio samostan sv. Dominika, zatim »mollum zudaiche«, gdje su kožari čistili kožu. I u okolnim mjestima spominju se moli za manje lađe. Tako u Zatonu, u važnoj luci za teritorij Luke, koji je pripadao šibenskom kotaru. Tu su pored općinskog »molum comunis« postojali i privatni. Isto tako u Grebašćici spominje se »pristanischie«, te na otocima Prviću i Tribunju — utvrđuje F. Dujmović.

Šibensko pomorstvo, premda to zasigurno mnogi i ne znaju, bilo je podosta značajno za življenje ondašnjeg pučanstva. Prema istraživanjima Frane Dujmovića, u povijesnim izvorima spominju se brojni mornari kojima je plovidba bila jedini izvor življenja, bili su dakle, kazano današnjom terminologijom, profesionalci, a nazivali su se — nauti, marinari i barchisari. Sasma je izgledno da je već u to vrijeme (a radi se o razdoblju od jedanaestog do šesnaestog stoljeća) postojala točna diferencijacija »i da su nauti bili vještiji i praktičniji mornari« — o tome kazuje i činjenica da su godine 1464. na istom brodu, Juraj Kartić i Radivoj Bosinović marinari a Juran Hrelić nauta.

»Kad su Turci osvojili Bosnu — bilježi F. Dujmović — mnogi bjegunci i Vlasi tražili su zaposlenje na moru bilo

CRTICE IZ ŠIBENSKOG POMORSTVA

POMORCI, KALAFATI, RIBARI I MORNARI STANOVALI SU U SLIKOVITOM DOCU

Život mornara bio je težak, a plaća većinom mala. Tako nalazimo da je mornar Matija Ivanov 1463. godine imao godišnju plaću od četiri libe, dok je Živko Nikolin iz Kotora, za dvogodišnju službu na brodu Nikole Saracena, dobio odjeću i četrdeset libara

kao galijoti, bilo kao obični mornari. Oni su sklapali u Šibeniku pred notarom ugovor da uče »artem marinarie«. Valja pritom naznačiti da je postupak s mornarima bio utanačen običnim propisima, pa su tako, primjerice, prigodom sklapanja ugovora brodovlasnici obvezivali patrona da nađe posadu i s njima sklopi posebni ugovor. Neprijeporno je istina da je život mornara bio užasno težak, a plaća (pre)mala, uz rijetke izuzetke. Tako se iz sačuvanih spisa doznaje da je mornar Matija Ivanov 1463. godine imao godišnju plaću od četiri libe, Živko Nikolin iz Kotora, za dvogodišnju službu na brodu Nikole Saracena,

dobio je 40 libara i odjeću. No, ima, rekostmo, i drukčijih slučajeva. Tako je 1444. godine neki Radčić Kitarić iz šibenskog Docu dobivao za službu od jedne godine 25 dukata, a ta je svota, prema svemu sudeći, za ono vrijeme, kao mornarska plaća, bila rijetkost. Istu zaradu, opet kažemo iznadprosječnu (iliti rijetku) dobio je baš nekako u to vrijeme i Stojan Svirčić koji je bio zaposlen na karaki Gašpara Roklića. Tome valja pridodati da im je, po ugovoru, prehrana bila osigurana na brodu. U to je vrijeme, ustvrdio je F. Dujmović, bio i prevelik broj profesionalnih ribara, »kojima je to bilo glavno zanimanje«. Oni su bili po-

sjednici malih ribarskih brodova s raznolikom ribolovnom opremom, kao što su tunje za zubace i kanjce, osti, mreže, te svjetila za ulov ribe.

Neki od njih posjedovali su male parcele zasade vinogradom na krševitom poluotoku Srimi oko Vodica i u Tribunju. Iako je šibensko područje bilo bogato ribom, naročito Žirje, ipak je ribar teško živio, pa je mnogi napuštao ribolov. Da je uistinu bilo tako svjedoči da je 1463. godine, baš zarad teškog ribarskog življenja profesionalni ribar Baltazar Roklić svog sina Luku dao na nauk kod nekog drugog nego kod graditelja Jurja Dalmatinca. Nešto slično (premda ipak drukčije) čini i Ivan Mlednić koji sklapa ugovor s ribarom Marinom Živkovićem iz Stona da »mu lovi ribu u šibenskim vodama«. Možda nije naodmet naznačiti da su svi spomenuti kalafati, pomorci, ribari i mornari — uz iznimke, dakako — stanovali u »gradskom varošu, burgu, slikovitom Docu. Bili su to pučani odvojeni još postojećim dvostrukim debelim zidom od grada, u kojem je pretežno živjelo bogato plemstvo i svećenstvo.«

PODRUČNA
ŠKOLA U DANILU

Područna škola u Danilu mnogima je prije svega poznata po malonogometnim turnirima koji se ljeti već tradicionalno odigravaju na igralištu ispred škole. Za osamnaest učenika, polaznika od prvog do četvrtog razreda, to je mjesto stjecanja prvih znanja, za što se brinu njihove učiteljice Nevenka Baraković Kardum i Milica Pandurov. Prvo što ćete uškom u školu primijetiti jesu brojne posude sa cvijećem, uredne i svijetle učionice, te maleni kabinet. Tu pomalo idiličnu sliku vrlo će brzo pokvariti pogled u strop na samom ulazu u školu, odnosno u hodniku. Opala žbuka i velika rupa u hodniku prije svega potencijalna su opasnost za učenike, budući da oni preko odmora kada je ružno vrijeme tu trče, ili se igraju loptom. Prema riječima ravnatelja OŠ Vrpole Vinka Burazera, u okviru koje djeluje danilska škola, bila je planirana sanacija tih rupa, odnosno cijelog hodnika koji vlaži i zidova koji su napuknuti. No, hitnijom se pokazala intervencija na područnoj školi u Perkoviću, ali će od Ministarstva prosvjete iduće godine ponovno zatražiti

NUŽNA TEMELJITA SANACIJA STROPA

novac za obnovu škole u Danilu. Burazer ističe, također, kako je besmisleno krpati rupe, jer je potrebna temeljita sanacija stropa, te zamjena dotrajalih drvenih greda betonskom pločom.

I dok za mnoge stanje u kom se škola u Danilu nalazi, možda i ne izgleda tako loše, učiteljice i učenici koji su tu svaki dan tako ne misle.

Nemoguće je zato ne uočiti s koliko je brige zid hodnika ukrašen dječjim crtežima kako bi se bar djelomično prikrija od vlage oljuštena žbuka, uredno posložene dječje papuče, te prostrana čajna kuhinja, u kojoj svako dijete za svega šest kuna mjesečno može dobiti svakog dana šalicu čaja ili nekog drugog toplog napitka. Upravo ta čajna kuhinja školi daje i svojevrsnu domaćinsku atmosferu, a uč-

teljica će s ponosom istaknuti kako je škola u Danilu jedina područna škola koja ima čajnu kuhinju.

Hoće li i kako će škola u Danilu biti sanirana ovisit će o novcu koji će moći dobiti, ali i o upornosti Mjesnog odbora koji ima velike planove, te želi učionice preseliti na kat zgrade, a u prizemlju urediti prostorije za potrebe MO i žitelja Danila.

M.L.

(Snimio: V. POLJČ)

PRIZNANJE
MARIJI HRŠAN

U «Šibenskom listu» od 26. kolovoza 1996. g. tiskan je članak «Marija je živa». Riječ je bila o Mariji Hršan, našoj sugrađanki, koja je duge četiri godine okupacije provela u svojim Brežanima. Citirat ću dio teksta: «Preživjela je 'Oluju' i to je nešto najljepše što se moglo dogoditi uz veličanstvenu pobjedu naših hrabrih vitezova. Izdržala je, opstala i sačuvala djeličak svetog hrvatskog tla.»

Godinu dana poslije za proživljenu kalvariju Marija

Karlovački župan J. Jakovčić uručio je M. Hršan odličje u prisustvu potpredsjednice Sabora Jadranke Kosor

Izdržala je i opstala

dobiva priznanje od predsjednika Republike dr. Franje Tuđmana. 28. rujna uručeno joj je odličje Reda Danice s likom Katarine Zrinske.

Skromna i jednostavna, ali plemenita u svakoj misli i svakom djelu, na svečanost uručivanja Odličja pozvala je nekolicinu svojih prijatelja i radnih kolega iz Šibenika i «Solarisa». Bila je to prigoda za još jedan doživljaj dobrote, ljubavi i ljepote. U društvu potpredsjednice Sabora gospođe Jadranke Kosor, karlovačkog župana gospodina Josipa

Jakovčića, njegovih suradnika i ostalih uzvanika ponovno je bilo lijepo osjetiti se Šibenčaninom. Iako smo bili u Karlovcu sve je bilo u znaku Šibenika. Još jedanput istaknut je naš doprinos u Domovinskom ratu i izrečena zahvalnost za sve što smo učinili. Posebno su bile tople i nadahnute riječi gospođe Kosor.

U Šibenik smo se vratili bogatiji za jedan izuzetan doživljaj u kojem je dobrote i ljubavi bilo na pretek, a ozračje trenutka učvrstilo nas je u uvjerenju kako i ovakvi susreti

malih i običnih ljudi mogu poslužiti kao podloga za trajnije i kvalitetnije zbližavanje Karlovca i Šibenika na zajedničko dobro naših županija i domovine nam Hrvatske.

Marija je pri kraju pisanja knjige. Bit će to rijetko, zapravo jedino svjedočanstvo o zatočenim Hrvatima na okupiranom hrvatskom području. U njoj će i Šibenik imati svoje mjesto. Šibenik kao inspiracija, Šibenik kao nadahnuće, Šibenik kao podrška, Šibenik kao utočište i budućnost.

G. LEŽAJA

U ime šibenskih prijatelja G. Ležaja uručila je M. Hršan sliku B. Lovrića-Caparina «Raspelo»

ŽUPANIJSKI VREMEPLOV: LISTOPAD 1966. GODINE

O reviziji penzija i proslavi SKOJ-a

«Općinsko sindikalno vijeće započelo je s pripremama u kojima će aktivno sudjelovati sve sindikalne podružnice u radnim organizacijama na području šibenske komune. O sadržaju tema o kojima će biti riječi na Drugom skupu samoupravljača vodit će se diskusija u sindikalnim organizacijama i na osnovi dobivenih informacija dostavit će Općinsko sindikalno vijeće primjedbe i sugestije Centralnom vijeću Saveza sindikata Jugoslavije». To je citat iz napisa što ga je potpisao Josip Jakovljević, a objavljen je u «Šibenskom listu» od 12. listopada 1996. godine.

U okviru društveno-političke rubrike štampan je i izvještaj o proslavi 47-godišnjice SKOJ-a. U Narodnom kazalištu, na svečanoj priredbi, izvedene su «Maske» književnika Tomislava Slave iz Splita, a o značaju, ulozi i razvoju SKOJ-a govorio je Kolja Družić, predsjednik Općinskog komiteta Saveza omladine Šibenik. U Parku strjeljanj na Šubićevcu evocirane su uspomene na pogibiju šestorice šibenskih omladinaca, članova SKOJ-a i KP Jugoslavije — Antu Belamarića, Blaža Višića, Duška Vrlijevića, Dragu Junakovića, Ivicu Lasića i Matu Bujasa. O reviziji oko 1500 penzija piše Josip Jakovljević. Tu je i napis «Građani u nemilosti pred šalterima» (autor mu je Mario Radić).

U privrednoj rubrici «Šibenskog lista», člankom «Smjerom privrednih kretanja» Đuro Bećir razglaba o poslovanju privrede Šibenika. Čitamo: «U ovoj bi se

godini, u odnosu na prethodnu, društveni bruto-proizvod trebao povećati za 4,9 posto, društveni proizvod za 5,5 posto, a narodni dohodak za 6,2 posto. U okvirima takvog kretanja najveće povećanje ostvarit će ugostiteljstvo i turizam, zatim industrija, zanatstvo i trgovina». U napisu «Ne jenjava pritisak na šaltare» nailazimo, među ostalim, na podatku da je početkom listopada 1966. godine, prema evidenciji Zavoda za zapošljavanje u Šibeniku, radno mjesto tražilo 1219 osoba, od čega 650 muškaraca. Među njima je daleko najviše nekvalificiranih osoba — ima ih čak 757. U napisu «Gubici kod Tvornice elektroda i ferolegura» autora Đure Bećira, čitamo da će kolektiv u Crnici, po svojoj prilici, do kraja godine zabilježiti oko 4 milijuna novih dinara gubitaka. Joško Čelar u analitičkom članku «Da li je prošlo vrijeme koncentriranog ljetovanja» raspoređuje o aktualnostima turističkog privredništva na području komune Šibenik. Čitamo: «Nacionalni karakter turizma i turizam kao nacionalna obaveza — postaju stvarnost, a to znači da ga treba razvijati široko i u svim njegovim oblicima. Zar ovo naše područje zaista ne pruža velike garancije za jedan takav procvat!» Joško Čelar objavljuje i napis «Bilice u turizam» i konstatira da su proteklog kolovoza «u predjelu Vrulje, ispod zaseoka Mikulandre, prvi put primijećeni šatori.

U kulturnoj rubrici «Šibenskog lista» Josip Jakovljević štampa napis «Povodom otkaza direktora Muzeja grada» — radi

se, zapravo, o tome da je na prethodni napis reagirao Ivo Livaković, sekretar Odbora za proslavu 900. godišnjice Šibenika. Tu je i obavijest da dramska grupa Tvornice lakih metala «Boris Kidrič» priprema premijeru komada «Ženidba škavac na Kleme» Petra Kukolja. Redatelj je Josip Vikario, a uloge tumače Branko Marinov, Damir Štrkalj, Milka Jelić, Zoja Antolios, Pero Šarić, Jadranka Aras i Ante Čelić. Tu je i vijest da Dom JNA priprema dvije priredbe — na prvoj će nastupiti poznati harmonikaš M. Stojanović, a potom nastupa muzika šibenskog garnizona pod ravnanjem Miloša Tasovca. Tih dana Šibenčani su u kinematografima gledali filmove: Goli i mrtvi, Džingis Kan, Ljubav u Las Vegasu, Fata-morgana i Zvijezda na ledu. Osvrt na film «Goli i mrtvi» objavio je Joško Čelar.

U sedmom kolu prvenstva drugoligaša nogometaši «Šibenika» gostovali su u Slavonskom Brodu i od tamošnjeg BSK-a izgubili s 2:1. Zgoditak za Šibenčane dao je Anđelko Aralica, a boljom igrom istakli su se Miljević, Aralica i Ninić. U prvenstvu Dalmatinske rukometne lige šibenski «Galeb» ugostio je «Bagata» iz Zadra i pobijedio sa 19:15. Šibenčani su nastupili u sastavu Čoko, Mandić, Bašić, Antunac, Radić, Spahića, Bubrić, Mamužić, Gončin, Čobanov i Mršić. Najviše zgoditaka (8) dao je Bašić. Đuro Bećir konstatira da će, ako ovako nastave «momci stručnog tandema Vučić-Bukić u prvenstvu Dalmatinske lige igrati i te kako važnu ulogu». Tu je i članak «Zašto miruju celuloidne loptice» — u njemu autor pita tko to priječi da talentirana mladost (Ketl Roša, Emica Bolanča, Nada Denda, Silvana Vrkić, Željko Baljask, Aleksandar Zorić i Ante Cipileto) nema valjanih uvjeta za rad — premda ih pripremaju entuzijasti Branko Toholj, Duško Vučić, Vlaho Deković, Milan Jakšić i Frane Grubić. Nailazimo i na članak «Da li će «Maribor» isplatiti odštetu za Orošnjaka» — doznajemo da je Velimir Orošnjak potpisao za «Maribor» s tim da Mariborčani obešte NK «Šibenik» sa 1.800.000 dinara.

(Nastavlja se)

O.R.

U SKRADINU OBILJEŽENI DANI KRUHA

Dani kruha - dani zahvalnosti

Ovogodišnji Dani kruha — dani zahvalnosti, obilježeni su u Skradinu, uz blagoslov kruha i prigodnu svečanost. Domaćin središnje županijske proslave Dana kruha bila je skradinska osnovna škola, a uz učenike te škole i djecu skradinskog vrtića nastupili su i učenici osnovnih škola Petra Krešimira IV, Tina Ujevića i Fausta Vrančića iz Šibenika, te učenici vodičke osnovne škole.

Obilježavanje DANA KRUHA u Hrvatskoj je počelo prije nekoliko godina i to kao dio obilježavanja svjetskog Dana zdrave hrane, a prije dvije godine to je postala samostalna manifestacija. Njen je osnovni cilj podučiti djecu kako nastaje kruh, te potaknuti njihovo poštovanje i zahvalnost prema radu i svemu onomu što čovjek svojim radom i trudom stječe.

M.L.

IZMEĐU JUČER I SUTRA

Nemaju za kavu

Na Šubičevcu šute, ali je javna tajna kako im je voda (u financijskom smislu) došla do grla. Čak je direktor Stipe Plenča svoj poslovični optimizam devalvirao u skrivenu zabrinutost.

— U cijeloj situaciji najviše mi je žao trenera i igrača, koji rade više nego pošteno, te strpljivo čekaju realizaciju svojih potraživanja. Ako ne ubrizgamo svježnju financijsku injekciju možemo ugroziti projekt stvaranja igre, igrača i momčadi, koji se, to je moja ocjena, dobro razmahao u pozitivnom smislu — kazivao nam je Plenča.

No, Plenča nije čovjek bez ideje, a pogotovu ne čovjek koji bi se lako predao. Pogotovu, što se u aktualnim posebno teškim trenucima na istoj liniji našao i predsjednik kluba ing. Ivo Baica, koji je na šibenskom kormilu pregrmio puno toga. Dva ključna čovjeka u vodstvu šibenskog prvligaša kao da su se pomirili s istinom kako, zbog teškog stanja gospodarstva, na prostoru županije šibenske mogu tražiti (i dobiti) samo mrvice, no traže potporu za financijski projekt, koji bi relativno malo opterećivao klub i županijske izvore, a koji bi mogao ne samo biti sjajna injekcija, već i gotovo sigurno dugoročno rješenje za Šubičevac. Prve šibenske reakcije, međutim, saznajemo nisu baš najpovoljnije. Ili, umjesto bezrezervne potpore projekt »Novi Šubičevac« našao je na bojazan, pa i neka zatvorena vrata.

Zaista, nije lako stajati iza brojki, koje su velike u sadašnjim hrvatskim razmjerima. No, još teže je, ako želimo šibenskog nogometnog prvligaša — a pretpostavka je da zaista želimo — mirno gledati muke koje prolaze čelnici, treneri i igrači HNK »Šibenik«. Ilustracije radi, malo tko sumnja u tvrdnju kako bi na Šubičevcu sa 100 tisuća maraka minulog ljeta zadržali barem šest od osam igrača koji su otišli. Ili, novinarski osjećaj, koji će iskazati javno: u 25 godina, koliko pratim Šubičevac, čini mi se da je normalnije da ja platim kavu prvotimcu »Šibenika«, a ne on meni! Ako ni zbog čega drugog, a ono zbog stalnog kašnjenja primanja ljudi koji imaju obitelji i žive isključivo od nogometa.

Iako je pomoćni trener Zoran Radović (i ne samo on!) poslije lepršave početne igre i vodstva od 2:1 pomislio kako je vrijeme da se »slomi Splitane«, nitko u »Solarisu« poslije 10:10 sa Slobodnom Dalmacijom nije posebno razočaran.

— Mogli smo pobijediti, ali važniji je osjećaj da se u našoj momčadi zbiva nešto bitno. Zar Vam nešto ne znači činjenica da dio starijih prvotimaca poslije Matutinovićevih treninga iskreno priznaje kako su neke stvari u vaterpolu prvi put vidjeli, čuli, naučili?! — priopćio nam je prof. Marko Karadole, tajnik »Solarisa«.

NAKON ŠTO JE JADRANSKA RIVIJERA TENISAČICA PROŠLA POSLJEDNJU OVOJESENSKU POSTAJU - ŠUBIČEVAC

Još jedna stranica knjige (tko zna koliko debele) je zaklopljena, još jedan ciklus Jadranske rivijere je za nama. Ciklus kojeg će se Šibenčani sjećati po povratku ženskog tenisa ovom gradu i Šubičevcu. Znaju se i najbolje sa šibenskog turnira — Eva Šestakova u pojedinačnoj te Patricia Markova i Katarina Valkyova (sve Slovenke) u konkurenciji parova 10 tisuća dolara vrijednog turnira.

Nemalu pobjedu izborili su i domaćini, organizatori iz TK »Šubičevac« i »popratno osoblje«. Pohvale stižu sa svih strana — od počasne direktorice i osnivačice Jadranske rivijere Lee Habunek (»turnir je bio vrlo uspješan i pridonosio afirmaciji i procvatu našeg turizma«) preko austrijskog trenera Roda Rosenfielda (»čestitam na izvanrednom načinu obavljanja posla unatoč vrlo lošim vremenskim uvjetima i obećavam da će sljedeće godine dovesti još više igračica iz Australije«) do samih igračica.

Što kažu domaćini koji su nakon pet godina (prvi put poslije 1991.) opet dobili organizaciju Jadranske rivijere:

— Jedini, najveći problem na ovom turniru bilo je (ne)vrijeme koje nam zaista nije bilo naklonjeno. Usprikoš svim nepogodama, uspješno smo završili turnir, a kako su i hotelske kuće njegovi su organizatori, on će imati posebno značenje kao spoj turizma i sporta — kazuje nam tajnica TK »Šubičevac« i jedna (uz predsjednika kluba Josipa Grubišića) od glavnih osoba iz organizacije turnira Neda Zajc.

Spomenut će ona da je zbog straha od potresa odustao znatan broj igračica, ali da su ipak došle igračice čak iz Japana, Indije i Australije. Sve one bile su smještene u vodičkom hotelu »Imperial«, a problem prijevoza riješen je zahvaljujući susretljivosti privatne tvrtke »Pepi tours«. Problem, pak, poplavljenih terena rješavali su domari i treneri kluba, njih četvorica. Najvažniji su sponzori turnira Slobodna plovidba, Jadranska banka, Vinarija, Krka, Jolly, Baldekin i Vidi-ci shop, Iveco, Znakom i drugi, naravno i Gradsko poglavarstvo.

Jedini nešto veći problem koji muči djelatnike kluba ostaje nedovršena zgrada kao dio teniskog kompleksa Šubičevac, a koja bi klubu i djeci koja se bave tim športom osigurala normalne uvje-

PORUKA ORGANIZATORIMA - DOGODINE JOŠ BROJNIJI!

Vodstvo turnira

U Šibenik su doputovali i djevojke iz daleke Indije

te za rad, kao i mogućnost samostalnog financiranja. Unatoč nedovršenoj zgradi, turnir i igračice nisu patili. Zahvaljujući susretljivosti ljudi iz Kuglačkog kluba »Šubičevac«, tenisačice i službeno osoblje turnira nisu bili prikraćeni za svlačionice, tuševe, WC, press-centar... »Funkcionirali« su i suci i liječnici, sve je, zapravo, bilo na potrebnoj razini. Tek je zanimanje Šibenčana moglo biti malo veće. Ovaj grad je kao mlade neke video na svojim terenima i Gorana Ivaniševića, i Ivu Majoli i Monicu Seles, Janu Novotnu (jednu od prvih pobjednica na turnirima Jadranske rivijere)... Vjerojatno će se sjećati i Šestakove, Valekove ili neke treće koja je na zemlji Šubičevca »probijala« put na WTA listi igračica prema onim najboljima. Neke nove nade to će činiti i dogodine, na novoj Jadranskoj rivijeri koja će opet u rujnu biti u Šibeniku.

UZ AUT-LINIJU

IKO I VINKO PEŠO I MEŠA ŠUPE JUNIOR

Trener »Hajduka« Ivan Buljan — lko priznao je javno kako se, pripremajući diplomski rad, najviše koristio radom trenera Šibenika Vinka Begovića pod nazivom »Igra dva stopera«. Znači li to i priznanje da profesor vježba »mali« Šibenik, a učenik »veliki« Hajduk?!

UZ POBJEDU I - DOBRA ZABAVA

Za mnoge je šibenske ljubitelje košarke posebno iznenađenje na utakmici igračica Šibenika i Centar banke bila organizacija, točnije popratni program utakmice. Novi špiker, ozvučenje, spektakularan način predstavljanja igračica, lutrija, »ples« mažoretki, pjesma prije početka i u poluvremenu susreta... Isto neće izostati niti u subotnjoj utakmici košarkašica »Šibenika« protiv osječke »Drave Visual«. Samo, ovaj put uz dobru zabavu, gledatelji zasigurno očekuju i pobjedu!

U Šibenskom trećeligašu »Mihovilu« minulog je vikenda »debitirao« Nebojša Pešić, nekadašnji prvotimac, a danas učitelj mladih na Šubičevcu.

— Kad može Meša Baždarević sa 37 godina igrati za reprezentaciju Bosne i Hercegovine, zašto ne bih ja sa 35 godina igrao za Mihovila — branio se »Pešo«, kako ga obično zovu prijatelji.

Usput rečeno, Pešić je, po godinama, pionir u odnosu na vratara »Mihovila« Kiku Grandaša!

Daleko im kuća

Da se Dragan Matutinović, novi trener vaterpolista »Solarisa« posebno oštri za svakog suparnika, pa makar to bili prijatelji iz Splita, otkrili su nam konobari u popularnom lokalnu »Zlatna ribica«. Kad je čuo da vaterpolisti »Slobodne Dalmacije« ručaju u restoranu, on nije htio ući ni jesti blizu njih, već je ručao s nogu u kuhinji!

Sve bliže prvoj momčadi je Ivo Šupe, koji se poslije zagrebačkih lutanja (Croatia, Lokomotiva, Dubrava, Trešnjevka...) vratio kući, te se pokušava ugurati na mjesto stopera ili bočnog. Stariji poznavatelji nogometa sjetit će se i njegova oca koji je igrao na sličnim pozicijama, a koji ima i isto ime!

»LOKALCI« VOZE ZA - VODICE

Nakon 2:1 pobjede nogometaša Vodica protiv Zagore iz Unešića u susretu 5. kola Treće HNL što je igrano u srijedu, Vodičani imaju i u nedjelju još jedan »lokalac«. Riječ je o susretu 4. kola Druge lige — jug za rukometaše. Na igralištu osnovne škole ogledat će se domaća Olimpija i Šibenik, početak je u 10 sati, a potom će na isto igralište istrčati igračice još jednog novoosnovanog šibenskog kluba: Rukometašice Petra Krešimira imat će svo-

jevrnu promociju u prijateljskom ogledu s Vodičankama.

Zastava i Funcuti

Nerijetko je u izravnom prijenosu nogometnog susreta reprezentacija Hrvatske i Bosne i Hercegovine iz Bologne kamera pokazala grupu hrvatskih navijača s velikom, preko 40 metara dugom hrvatskom zastavom. Ona potječe iz Šibenika, donijeli su je, naravno, Funcuti kojih je četrdesetak bilo na »licu mjesta«. Društvo su im pravili prijatelji Bad blue boysi. Iako su u Bologni bili uglavnom mladi Funcuti, nije bilo nikakvih incidenata s njihove strane, ponašali su se dostojanstveno, jednako kao i nogometaši podigli ugled države koju su prezentirali. Naravno, i grada i navijačke udruge koja je uspostavila dobre odnose s predsjednikom HNS-a Josipom Šoićem. Valja, dakle, očekivati i nova putovanja?!

Pripremi:

I. MIKULIČIN
B. JURAS

LOKALNE BI PARLAMENTE

NAŽULJANI
DNEVNIK

TRIBALO NAPITI

Ka dite san učija kako je čistoća pola zdravlja. A čist grad je puno više od pola zdravlja. Naš je uvaženi i štovani gradonačelnik dobro upantija ovu staru poslovicu, a uz to na vrime je shvaćija da za čistoću grada ne može odgovarati samo ČISTOĆA.

Da ne bi izašla EKOLOŠKI i TURISTIČKI ŽULJ triba šta prije postaviti KOLEKTORE i čistiti otpadnu vodu. Bez kolektora nema čistog grada. Ako želimo turizam i puno turista onda čistoća ne smi biti upitna.

Glede turizma uz čisti grad, triba imat čiste stolnjake, pa čiste ruke i čistu dušu. Cijevi su počele stizati i moran van reći da me je to razveselilo. Oporba je odmah imala primjedbju i tražila je da se cijevi produže do "Krešimirova doma". Gotovo je izašla politički ŽULJ, ali prije samog pućanja oporba je dala objašnjenje.

Sva kritična masa iz GRADSKOG VJEĆA i ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE uputila bi se kroz cijevi na kolektor di bi se ista masa očistila i imali bi gotov prijedlog. Nije postignut dogovor nego će se i dalje uzimati ARIEL PLUS za svu kritičnu masu.

Vrlo zanimljiva priredba održana je u Skradinu na Dan KRUGA. Bilo je puno dice i to je dobro, ali mi ipak nije jasno kako nije bilo više starijih. Sazna san kako su odlučili doć UMIROVLJENICI, RAŽINCI i ovi iz REMONTA samo nisu mogli ući u autobus za Skradin.

U "Solarisu" se situacija stišala. Obustavom spize prognanika naresta je veliki prognanički ŽULJ i moran van reći da je puka. Došli su novci iz METROPOLE, ali sa novcima stigla je i FINANCIJSKA POLICIJA pa ne znan ka-

kav će račun na kraju u UPRAVNOM ODBORU ispasti.

Članovi UPRAVNOG ODBORA u "Solarisu" pomalo strahuju da bi i sami mogli postati prognanici. Ako se to, ne daj Bože desi, jedina pozitivna strana je šta neće morati puno ići. U Rogoznici je osnovan HSS, a seljaci u Rogoznici kažu da im je prvi zadatak osnovati svoju općinu.

Iz politike je zanimljivo da su PRAVAŠI kod nas održali sjednicu GLAVNOG STANA. Većina naših pravaša su DELOŽIRANI pa mi nije jasno ko su pravi stanari a ko su podstanari.

Cila naša ŽUPANIJA je u TRGAČINI GROŽDA i ja san mora ići i guštati u tom jedinom poslu kojeg uživan raditi. Tragičan je posla kojeg je izmislija sami gospodin Bog. Kako je to posla i za velike ljude s nama se naša jedan UVAŽENI LOKALAC. Do marende nije bilo puno rasprave, samo smo radili. Marendu je bila prekretnica. Sva ta silna spiza ali u prirodi bila je pravi užitek. Atmosfera se popravljala iz minute u minutu. Došle su i nestale slane srdele. Jedan je dobro primjetija i upita: "Di su otišle srdele". Odgovor ka iz topa: "PO OPOL". Tako je i bilo. Može ko lajat koliko oće, ili pizdit ako oće, ali niko ne može razveseliti ka vino. Puno je gušta na svitu, i svaki je gušt napravljen sa dvi strane, ali jedino vino je poseban gušt. Jedino vino povuće pismu, a pisma povuće vino i ta van kombinacija čini nešto šta se zove RAJ ZEMALJSKI.

Kako je posli marendu naš UVAŽENI LOKALAC nalazija rješenja za sve naše probleme ja san zaključija kako bi oba naša lokalna PARLAMENTA morali u reprezentaciji imat VINO. Siguran san da bi vino približilo oporbu i vladajuću, a i rješenja bi tekla brže, brže, brže, puno brže.

moj dr. MOGLAV

U OBJEKTIVU KR PANJE
ELEKTRIČNE MREŽE

Neka zagrmi, neka malo više padne kiše, u većini sela naše Zagore kako ju popularno zovemo, nestane električne energije. Osim što mnogima crknu televizori, propadne zimnica spremljena u ogromne škrinje, ne rade telefoni, domaći se uradci pišu uz lojanice ili petrolejke, i radnici "Elektre" imaju potom posla. I ne samo to, već na dijelu "Olujom" oslobođenih područja i danas neki nemaju struje. Poput stanovnika nekih sela u oklajskoj općini. No, električari su tu, premda vlast tvrdi da se za sve ne može imati novca, za struju će biti. Uspinju se drniški električari visoko i "sređuju" niskonaponsku mrežu na tom prostoru.

J.K.

Demokratski upiti

● Naš gradonačelnik stalno spominje INDUSTRIJSKU ZONU i TRAJEKTNU LUKU meni se čini da je jadan na šta nagazija. Gotovo sam siguran da je NABAC po sridi. Šteta kakav čovik.

Industrijalac, Rebanbinog prolaza 2

— Ja se ne bi složija, mislin da je to od velike brige za naš grad Šibenik, a na šta bi on moga ugazit osim na...

● Oće li past UPRAVNI ODBOR Solarisa?

Prognani, Bezbrizna cesta bb

— Za sada se ne pridvaju padovi u Solarisu, a ciklona je uvik moguća.

● Može li netko biti u tri i više UPRAVNIH ODBORA i da te firme funkcioniraju. Meni to mirše na RIBARNICU u podne. Šta ti kažeš?

Sposobni, Kunki prolaz 500

— Moran ti reći da san i ja zbunjen. Ja san očekiva da ćemo dobit ovi jednostavni kapitalizam, a ne ovi komplicirani.

● Šta misliš da li bi naša GRADSKA i ŽUPANIJSKA VLADA tribala držati jedan put tjedno aktualni sat moralnog odgoja.

Pošteni, Čistog obraza 6

— Mislin da bi tribalo, samo kada, kako i ko bi priuzeja toliku odgovornost.

● Kako je tvoj čača vika na tebe kad bi ga puno naljutija, a kako ti višeš danas kad te naljute.

Znatiželjni, Narodnog preporoda bb

— Čača bi vika kad bi ga naljutija "Umiri se dat ću te u Ražine raditi", a ja danas vićen: "Dosta, da Bog da posta mali dioničar".

● Zašto svi ljudi sumnjaju. Ispada da su svi lopovi. Meni se čini da je to malo pritjerano. Ja ipak mislin kako je sumnja bolest iz "onog" sustava i da naš narod još nije "duhovno obnovljen". Šta ti kažeš?

Obnovljeni, Velikog srca 7

— Uglavnom bi se složija s tobom, ali ti isto moran reći da ima više vrsta lopova i to: krupni, sitni, stari i novi lopovi.

● Kako to da je u VINU istina, ja to ne razumim. Ja mislin da je vino, vino i ništa više, a ti.

Mokri, Starog zalivanja bb

— To ti je jednostavno. Popiješ teke više i ka-zat ćeš ono šta nisi mislija prije nego si počea piti. Ja san nikidan prova kući, i PARONA još ne priča sa mnom.

● Zašto političari uvik kažu neka svako iznese svoje ŠPORKO RUBLJE. Nikidan san to sluša kako se "vladajuća" i "oporba" pripucavaju oko "šporkog rublja". Meni se čini da je puno šporke robe na obe strane, šta ti kažeš?

Faks, Međunarodne čistoće bb

— To ti je stara izreka kod političara a novo rješenje je ARIEL PLUS.

● Kako tumačiš novi "porez na dodanu vrijednost", ili Mr. 22 kako ga zovu. Puno nji kaže da će to biti dobro, a ovi mali ne mogu od stra. Ja ništa ne razumim.

Narodni bacač, Nove prašine 22

— Kakv možeš virovat da je porez dobar, znači da ne nosiš naočale i da su ti oči pune prašine. Sigurno je jedno da su mali opet nadrljali.

● U LAVČEVIĆU priželjkuju da sporazum između Izraela i Palestine ne uspije. Oslanjaju se na njihovu staru tradiciju a to je, kad ne prigovaraju onda se tuču kamenjem. Šta misliš o ovom biznisu oću reći izvoz škalje Arafatu.

Žuti, Umotanog šudara 5

— Nije im dobra računica. Mislin da će im jedan vagon trajati najmanje deset godina.

ŽUPANIJSKI
POŠTIJER

NAGRADNA KRIŽALJKA

UZVANICI	POK. SPUTSKA GLUMICA KISIC	TONA	IZBOČENA TERASA	RIMSKI 52	NO SERDAR	META	PLIN BEZ BOJEI MIRISA	OBUIJAM	PODRUČJE UZ SAVU	MJERA ZA POVRŠINU	BLIKA OD KOJE SE DOBIVA ČAJ
ŽENA KOJA VRAĆA								ZA O ALBANSKA TELEGRAF AGENCIJA			
SREDIŠTE VRTNJE		LUKAVASUM SKALJIVOTIJA POPULARNE NAZIV ZA AMERIKANKU						POGODNO VRJEME (HORA) OMOTAC			
BLJEŠTI SJAJITI					PROŠLOG LJETA AUTO OZ ZA RUEKU					METAR DUŠK	
TRINA MIRAK					REOMIR TV VOĐ TELJ SINJA	POT. KROVLJA NANOŠNA DRU RUEKE					
NAITANJE SLOVO		TVARIKOLE DZVAJU VREME PROČERLIVA RINA						MCA VDOVC LET LOPTE ULURUK		UTRA TAJLAND	
STID NAŠICE					LETEĆI UCI DVA SAMO-GLASNIKA						
ČOVJEK KOJIJE PREŽIVIO POTOP			X		PRVO SLOVO					CELZIUS NJEMAČKA	
AMERICU			POGOD- BENI VEZNIK				DAVNO U PRO-ŠLOSTI				

KUPON

Rješenje pojma:

Imo i prezime:

Adresa:

Zbog greške u tehničkoj obradi nagradne križaljke u prošlom broju "Šibenskog lista" od 5. listopada, ispričavamo se štovanim čitateljima. Razlog je to što nemamo ime dobitnika, ali s nagradnom križaljkom nastavljamo i dalje. Svoje odgovore na ovu nagradnu križaljku koju sponzorira mini-market "Srima" vlasnika Želimira Granića šaljte na adresu: "Šibenski list" (za nagradnu križaljku) B. Petranovića 3 22000 Šibenik

**3000000 (tri milijuna) mina
je aktivno i opasno!**

Hrvatski Crveni križ i Međunarodni odbor
Crvenog križa žele Vas upozoriti da
ne prilazite:

- napuštenim i oštećenim građevinama;
- zapuštenim stazama i putovima;
- bunkerima, zaklonima i rovovima.

Osobito obratite
pozornost na:

- žice, kablove
- zelene vojne sanduke
- znakove upozorenja

Preživjeli ste rat — preživite i mir.
Čuvajte se mina!

NARODNO SVEUČILIŠTE ŠIBENIK - ŠIBENIK

P. Grubišića 3 tel. 22-631

Temeljem Rješenja Ministarstva prosvjete i športa
Republike Hrvatske raspisuje

NATJEČAJ

- A) osposobljavanja za programe srednjoškolskog obrazovanja
1. iz znanja engleskog, njemačkog, talijanskog i francuskog jezika
2. za poslove samostalnog knjigovođe
3. za daktilografske poslove
B) osnovna škola za odrasle
C) priprema za majstorske ispite i ispite za stručno osposobljavanje

Uvjeti upisa:
pod A) završena najmanje osnovna škola i psihofizička sposobnost za određena zanimanja
pod B) nepotpuna osnovna škola i navršeni 15 godina života

Hrvatska obrtnička komora OBRTRIČKA KOMORA ŽUPANIJE ŠIBENSKE

OBAVIJEST

Obrtnička komora Županije šibenske obavještava sve ugostitelje i turističke djelatnike sa područja Županije da će se 24. i 25. listopada 1996. godine u Primoštenu, hotel »Zora-Slava«, održati IX. susret hrvatskih ugostitelja i turističkih djelatnika Hrvatske. Susret organizira Hrvatska obrtnička komora — Obrtnička komora Županije šibenske. Molimo sve ugostitelje i turističke djelatnike zainteresirane za sudjelovanje na natjecateljskoj izložbi gastronomskih specijaliteta da se jave u Županijsku obrtničku komoru, Ul. Stjepana Radića 77 a, ili na telefon 36-641 svakim radnim danom od 8 do 14 i od 16 do 19 sati zaključno do 18. listopada 1996. godine.

ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE

SLOBODNA RADNA MJESTA

HPT s.p.o. ZAGREB CENTAR POŠTA

Šibenik
— PT OPERATER — 1 izvrš. na odred. vrijeme
gimnazija ili druga odg. škola
— POŠTAR — 1 izvrš. na odred. vrijeme
ROK OGLASA: 16. 10. 1996.

PODUZEĆE »18. SVIBNJA« ZAGREB

URED U OREBIĆU, 20250 OREBIĆ, ANTE STARČEVIĆA 41
— KOMERCIJALIST — 1 izvrš. na neodred. vrijeme
SSS ili KV metalske, elektro ili kemije

ske struke
ROK OGLASA: 20. 10. 1996.

»HRVATSKE ŠUME« ZAGREB

Uprava šuma Split
Šumarija Šibenik
— LUGAR — 1 izvrš. na neodred. vrijeme
srednja šumarska škola IV. st.
ROK OGLASA: 12. 10. 96.

DJEČJI MAGAZIN »GOGA«

Poljana 3, Šibenik
PRODAVAČ — 1 izvrš. na odred. vrijeme
trgovinska škola IV. st.
ROK OGLASA: 16. 10. 1996.

TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA ŠIBENIK

CROATIA

Turistička zajednica grada Šibenika poziva sve osobe koje dobro poznaju strane jezike, a zainteresirane su za obavljanje poslova turističkog vodiča, da se jave u Turističku zajednicu, Šibenik, Fausta Vrančića 18. Turistička zajednica organizira tečaj za zvanje turističkog vodiča, a svi koji ga završe moći će pravovremeno obavljati ovaj zahtjevan posao, unutar Udruge turističkih vodiča grada Šibenika.

MALI OGLASI Tel. 35-600

IZRAĐUJEM, montiram i postavljam kaljeve peći, otvorene kamine i zidane štednjake. Informacije na telefon: 048/621-309.

PRODAJEM dječja kolica marke »CAM«, pet položaja s porta-bebeom i novu vreću za spavanje (do 3 godine) samo za 90,00 kuna. Telefon: 386-09.

MODELARI, prodajem modelarske letvice i nacрте za modele jedrenjaka. Dostava poštom. Telefon: 051/267-032.

ŠIBENIK—ZAGREB: manju noviju kuću na Gorici s pogledom na kanal, mogućnost dogradnje, mijenjam za stan u Zagrebu ili prodajem. Telefon 01/440-015.

PRODAJEM manju vikendicu na Jadriji, blizu mora, mogućnost dogradnje. Telefon 01/440-015.

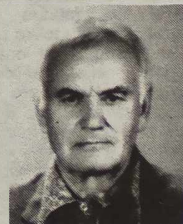

NACIONALNI
PARK

KRKA

TUŽNO SJEĆANJE

na dan kada smo te izgubili

ALEKSANDAR BELAMARIĆ-ALE

10. X 1994. — 10. X. 1996.
Mnogo nam nedostaješ.
Od nas nikada zaboravljen i uvijek tvoj: supruga Vjera, sin Igor i nevjesta Vesna

U SJEĆANJE

Navršava se pet godina od smrti naše drage i plemenite

DANICE KOVAK

pok. Petra
16. 10. 1991.
— 16. 10. 1996.
Tvoj lik i tvoja požrtvornost ostat će nam u trajnom sjećanju. Hvala ti za tvoja djela.
Tvoje obitelji: Kovak i Klarić

UZ RUB PO RUBU

JOSIP ODAK, ANTE DŽELALIJA, ANTE MATIĆ I
MICA MUDRINIĆ

TKO ČEKA TAJ DOČEKA

- Mi se jesmo okupili, ali što će reći Smiljan ako počnemo bez njega?!

(Snimio: V. POLIČ)

GOVORKANJA POVRATAK ŽARKA BUTULIJE

Premda naslov i nije sasvim točan, tko za to mari — glavno je da lepo zvuči, kako bi to rekao jedan stari i iskusni šibenski novinarski vuk. Pa što, zaboga, ako se i (po)vratiti, što je tu toliko zastrašujuće, ta žarkog Žarka ionako neki (a bogme i neke) potajice priželjkuju, jer se stara dobra vremena teško zaboravljaju — to je posebice sukladno vremenu kad se ionako opršta i s desna i s lijeva, bez mjeri, stida i — štovanja onih kojih više nema. Jer su ih ubili četnici, jer su ih zaklali velikosrbi. I što je taj dugogodišnji šibenski »kadrovski potencijal« kome učinio, čime je zgriješio: s puškom u ruci nitko ga nije vidio, nož za pojasom nije nosio, šajkaču s mrtvačkom glavom nije na glavu stavljao, na jednom (ma koji su ga ono šibenski

bratstvojednakujući junaci organizirali?) skupu u tada još Domu boraca i omladine nije svetosavski trubio. Da jest, da je sve što je pod upitnikom istina — morala bi, zasigurno, znati čeljad koja mu je i nakon »prevratničkog svibnja 1990.« još neko vrijeme asistrala e da se, kojim slučajem, ne bi osjećao ugroženim. Uostalom, funkcije što ih je obavljao, radna mjesta koja je uživao, pa i ono »vruće« zaduženje u »Šibeniku« nisu mu namijenili, prikrbili i nježno čuvali troprsti Trebinjci, već (još živi) crveni domicilci.

Bez preporuke

ISTO, SAMO MALO DRUKČIJE

LABAVI »ŠIBENSKI LOBI«

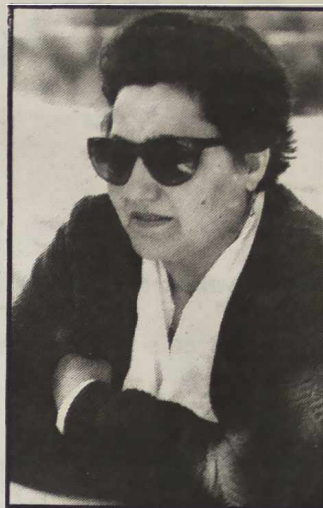
U (zasad) jedinom južnoslovenskom dnevniku, listu kojega neki svrstavaju u grupaciju tzv. prohaudezeovskog tiska, a mnogi drugi, valjda isto tako s razlogom i povodom, ubrajaju u razvidno oporbenu tiskovinu, moglo se ovih dana iz pera Davorka Blaževića, danas zasigurno jedne od prvih hrvatskih ženskih novinarki, pročitati zlogluka najava (jer tu o prorocanstvu nema ni govora) da se (i) dijelu zaposlenika šibenskog Remontnog brodograđilišta priprema »noga u tur« na način već viđen u oplakanom i pomalo zaboravljenom TEF-u. Premda to i ne mora značiti aktiviranje »socijalne bombe« — neprimjereno je da se ovome gradu loše piše i zarad onog (vrlo poznatog) šibenskog klimoglavljana i tzv. discipliniranog izvršavanja poslova poznatih pod kri-

laticom »drukčije nije moglo biti«. Kad je jednom komunistički satiričar Miljenko Smoje ustvrdio da se nama ne bi isplatilo ni naftu iz Jadrana vaditi (jer bi to bilo, po nekima, nerentabilan posao) — nije ni slutio da ćemo mu i mi post festum (premda ne baš laka srca) dati za pravo. A dat ćemo mu i zarad toga jer je sasvim zorno da je dragi Bog čovjeku dao pesnicu da njome, kad ustreba, udari po stolu. I da se ne razmišlja baš uvijek — slijevanjem ramena i razmišljanjem o osobnim (karlijerističkim, dakle) uzlaznicama. A tko će to uraditi, to jest opaliti šakom po stolu, Vlado Lipović, Petar Škender, Ante Šupuk ili Paško Bubalo — bogme je sasvim svejedno. Jedino je važno da to šibensko »tres« čuju oni kojima je odaslano.

RAZMIŠLJANJE ELIDE PAMIĆ

KAZIVANJE O »NOVIM IGRAČIMA«

»Ja i mnogi moji znanci, primjerice, nemamo nikakve šanse dobiti stambeni kredit od banke, iako znam dobro da povratnici imaju prioritet i nemam na to prigovora, ali isto tako znam, dok drugi nemaju ni krova nad glavom, neki grade takvim kreditima vikendice. Pogledajte kakva se kola voze po gradu, i tko vozi, što su ti ljudi bili prije, a što su sad. I onda vam dođu i kažu kako ste se vi umorili, kako trebate otići, a oni bi nove ljude. Da, jasno mi je to. Oni hoće nove igrače, a ti novi igrači zapravo su golgeteri protiv Hrvatske i protiv HDZ-a, i to je suština svega. Osniivače HDZ-a su uklonili, a dovalili su ljude koji su očividno znali igru od početka, igraju je i danas, a ucijenjeni su hipotekom iz prošlog sustava. Uostalom, dobro znate tko prvi ulazi u pobjedničke šatore. Poručila bih prije svega stranci da svoje temeljne odrednice na kojima počiva ne

iznevjeri jer bi iznevjerila samu sebe, a u njihovu provođenju da se što prije otarasi balasta ljudi koji joj sustavno ruše ugled, a pošto je riječ o stranci na vlasti rekla bih da potkopavaju i same temelje države. Ne može netko biti u HDZ-u i sudjelovati u privrednom, moralnom i svakom drugom kriminalu. Tu trulu granu stranka mora odsjeći.«

SJENE

KUHINJA BISKUPA KOKŠE

Na kraju puta (ali ne, daka-ko, onog Matkovićevog) zbilja se može izreći: sve je vrsno što se dobro svrši. Pa i mi, eto, premda to od nas uistinu nitko ne traži, pozdravljamo činjenicu da je sad već glasoviti Josip Kokić prekinuo krzmanje (valjda je njemu — još uvijek — ta riječ milija od štrajka) gladu e ne bi li nekim čudom »iznudilo demokraciju« i, s druge strane, »opametio« hrvatski katolički episkopat. Budući da mi Josu pomalo znamo i iz onih (neki vele burnih) proljetnih dana 1971. godine ne čudi nas njegovo krzmanje, ali nas je, ako hoćemo biti iskreni, uvelike

zaprepastilo to ZA KOGA je to dobar (a po svoj prilici i navi- ni) Kokić gladovao. Ako mu (nakon izvanjske reklame) kuhinja biskupa Đure Kokše nije (po)služila kao paravan. A da biskup Kokša nije bilo tko i da namiguje čak i onima koji su oduvijek nasrtali na Marksov »opijum naroda« — to se veoma dobro sagledava i pročitavanjem edicije »Susreti i doživljaji«, u kojoj Ivo Rojnica opisuje jedan svoj emigrant-ski susret u Rimu s rečenim Đurom. Koji se, izgleda, i budi najblaže rečeno — za razliku od Šibenčanina mons. dr. Krešimira Zorića — i nije pretrgnuo da se u onim zlopatničkim poratnim vremenima nađe pri ruci »rijeci hrvatskih državotvornih izbjeglica«. Tek toliko da se zna.

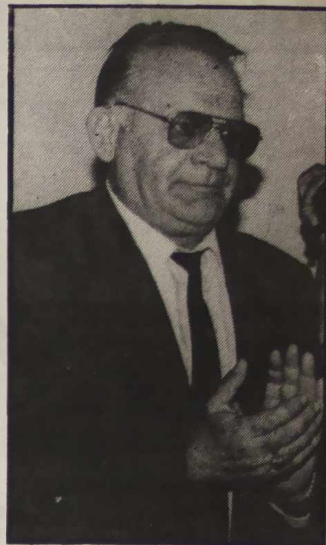
Isto, samo malo drukčije

BEZ PREPORUKE

»OD JELAČIĆA DO BRAMCA«

Dao Bog da se Pavine riječi pozlate i da u podosta otančalo (a bogme i oronulo) šibensko gospodarstvo, uz to »nagriženo« četničko-komunističkom agresijom, počnu nadolaziti novci, domaći ili oni iz inozemstva. A tako bi se nešto moglo dogoditi, jer je Pave Čala, u svojstvu promičbenjaka komercijalno-industrijske zone Podi, nakon Zagrebačkog velesajma, najavio nasrt na današnju ledinu čak i jednog »Bramca«, kako doznajemo, multinacionalne kompanije koja je voljna uložiti dvadeset milijuna Köhlovihi maraka. Bude li tako, o Bože moj, eto pune šake brade! A kako mi nemamo razloga sumnjati u Pavine riječi — ali se ne želimo prikloniti ni onima što se ushićuju dok je još vrabac na grani

— naznačit ćemo da se Šibeniku jednom već dogodio »ulagački kiks«. Sjetite se, ljudi, s koliko je pompe prije otprilike četiri godine u gradu podno Šubićevca dočeka-na Jelačić banka, koja je kanila za svoje potrebe otkupiti prizemlje i prvi kat (tadašnjeg) Doma boraca i omladine. A tvrtka »Jelačić-Bauconsult« kako je izvolio tih dana najaviti njen vlasnik (i bančin posjednik) mladahnji Georg Jelačić, gradskim je vijećnicima podastrla program koji je, da samo to spomenemo, predviđao uređenje tvrđave sv. Nikole, gradnju modernog hotela i turističkog naselja u Tribunju — ne budi uzgred rečeno — rodom mjestu Ivana Jerkina, tadašnjeg članka Izvršnog vijeća. Tako je to, eto, bilo u studenom 1992. godine, a kako je bilo tada — tako je i danas, jer je sve ostalo na riječima, jedino je Ivo Jerkin promijenio dres i pristupio Mesićevim haendeovcima.

VRTULJAK

NARODNJAČTVO BEZ NAKVARIVANJA

Ne bismo mi o Čačiću, pustite vi na miru Tomca, puna nam je kap Dobroslava Parage, a i s Antom Đapićem sve nije baš kako treba i kako je, da je bilo sreće, razuma i iskustva, ipak moglo biti. Ali ima jedna stvar koju namjerice ne kanimo zaboraviti, a tiče se i onih Šibenčana, poglavito njihovog predvodnika, odrješitog Šime Vikaria, koji su — ne baš preko noći, ali donekle ipak iznenada — zavoljeli časnog Ivana Gabelicu i njegovu Hrvatsku čistu stranku prava. Koliko nešto, u ovim našim snalažljivim i drp-vremenima, može biti čisto teško je doduše izreći, ali da rečeni Gabelica ima ne samo što kazati već da to što govori ne potire sumnjivom biografijom — posve je sigurno. Jer se zna tko je (i kakav je bio u komunističkom sustavu) Ivan Gabelica. Pa, ako je tako — onda, manje njemu a mnogo više Šimi Vikariu (ma ni malo zarad toga što je doglavljenom Anti Šupuku) podarujemo sljedeću misao Ante Starčevića, tog zasigurno najblis-tavijeg uma među svim političkim ljudima dosadašnje povjesnice Hrvata: »Za stalno svaki sin domovine dužan je služiti svojem narodu, primiti svako mjesto, koje odgovara njegovoj sposobnosti, i na kojemu može domovini kako-vo dobro iskazati. U tome ga ne smi priječiti njegovo makar temeljito osvjedočenje da obstojeći sustav ne valja, ali da se ne slaže s njegovim načelima.« Gabelica neprieporno zna da je baš tako govorio Otac Domovine, a što se tiče Šime Vikaria mi ne sumnjamo (premda neki baš tako govore) da je njegovo narodnjačtvo lišeno svakog nakvarivanja.

Rubriku »Vidici i odjeci« priprema i za nju (mo-talno) odgovara

JURE VESELIĆ